

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

1ST AUGUST 47.

6

CHANDAMAMA

Chandamama

Photo — N. Ramakrishna

బలవంతపు బ్రాహ్మణార్థము

25 ఏండ్ల క్రిందట భారతాశాసనమంద
సాంఘిక శాస్త్రానికి ప్రాతినిధ్యం ఉంది.
ఉత్సాహము, సాహసము వీటి ఫలితమే
“స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా”
పెనసల్స్. సరసమైన పెనకు, దీర్ఘ
కాలపు మున్నగుదకు యీ పెనసల్స్
ఎల్లెడల, సార్వజనికమైన ఆమోదాన్ని
పొందినవి.

• **Star of India** •

వివరములకు వ్రాయుడు:

మదరాసు పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ, మదరాసు.

ప్రాప్తయిందు:

వి. పెరుమాల్ చెట్టి అండ్ సన్స్

5. స్ట్రీంగర్స్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

అమ్మా

బాలపాపం అశోకం పరిశుభ్రమైన భోజనముమీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఇండియా సిరామిక్స్ వారి సింగిల్ వస్తువులు అందముగావుంది. తనే వర్తమానం పరిశుభ్రతగావుంటుంది నిత్యము వాడుకచెయ్యి.

ఇండియా సిరామిక్స్ లిమిటెడ్
నేల్లూరు :: కాళహస్తి :: మదాలసు

ఉ మా బ్రాండ్ ఆ భ రణ ము లు

అ మా ల్య
 లోహముపై
 అ స య టం
 గారు రే కు
 అం టిం చి
 కయ్యాయచేసిన
 ఆభరణములు

Rs 340
 200
 200

UMA 620

UMA 621

UMA 625

Rs, 2 12 0

ప్రతి వస్తువు
 మీద
UMA
 ఇంగ్లీషు
 అక్షరములు
 గుర్తించి కొన
 వలయును.

10 సంవత్సరములు గ్యారంటీ

600 రకములుగల కేటలాగ్ ఉచితము. నేడే వ్రాయండి.

ఉమాగోల్డ్ కవరింగ్ వర్క్సు, ఉమామహల్

ఉమాగోల్డ్ కవరింగ్ వర్క్సు P.O.

మచిలీపట్టణము.

పెద్దలకు

చందమామ

పెద్దలకు

ఆంధ్రజ్యోతి

నేడే చందాదారుగా చేరండి

సాలుచందా 5-8-0

ఆఫీసు

37 ఆచారప్పన్ వీధి - మద్రాసు 1

యువ

యువకుల మాస పత్రిక

ఇందులో వి. యే., ఇంటరు; స్కూలుపైనలు చదువు విద్యార్థుల రచనలు ప్రకటిస్తాము. ఈ విషయంలో తమ తమ రచనలు పంపి తోడ్పడమని ప్రతి విద్యార్థిని కోరుకున్నాము. ఇవికాక వి. యే., ఇంటరు, స్కూలుపైనలు కోర్సుకునందించిన వ్యాసాలు, ఉంటాయి.

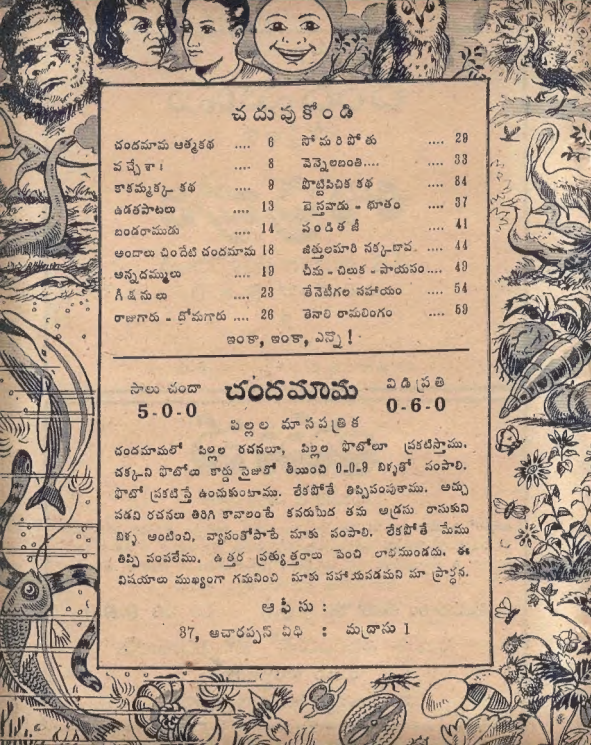
అధ్యాపకులు సహకారం అర్థిస్తున్నాము.

సంవత్సరం చందా రు. 5-0-0 విడి ప్రతి 0-6-0

సంచిక సెప్టెంబరులో వెలువడుతుంది.

యువ కార్యాలయం

37, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మద్రాసు 1.

చదువుకోండి

చందమామ ఆత్మకథ 6	సోమరి పోతు 29
వచ్చే కా! 8	వెన్నెలబంతి.... 33
కాకమ్మక్క కథ 9	పొట్టిపిచిక కథ 84
ఉడతపాటలు 13	బెన్నరాడు - భూతం 37
బండరాముడు 14	పండిత జీ 41
అందాలు చిందేటి చందమామ 18	జిల్లలమారి నక్కదావ 44
అన్నదమ్ములు 19	చీమ - చిలుక - పాయసం 49
గీతలు 23	తేనెటీగల నవాయం 54
రాజుగారు - దోమగారు 26	తెనాలి రామలింగం 59

ఇంకా, ఇంకా, ఎన్నో!

సాలు చందా
5-0-0

చందమామ

విడి ప్రతి
0-6-0

పిల్లల మాసపత్రిక

చందమామలో పిల్లల రచనలు, పిల్లల ఫొటోల ప్రకటిస్తాము. చక్కని ఫొటోలు కాదు వైజులో తీయించి 0.0-9 దిక్కుతో సంపాది. ఫొటో ప్రకటిస్తే ఉంచుకుంటాము. లేకపోతే తిప్పివంపుకాము. అద్భుత వచన రచనలు తిరిగి కావాలంటే కనరుమీద కమ అద్రసు రాసుకుని దిక్కు అంటించి, వ్యాసంతోపాటే మాకు సంపాది. లేకపోతే మేము తిప్పి వంపలేము. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు పెంచి రాఖముండదు. ఈ విషయాలు ముఖ్యంగా గమనించి మాకు సహాయవడమని మా ప్రార్థన.

ఆఫీసు :

37, అచారప్పన్ చిథి : మద్రాసు 1

సంపాదక: చక్రపాణి

సంపుట 1

1 ఆగస్టు 1947

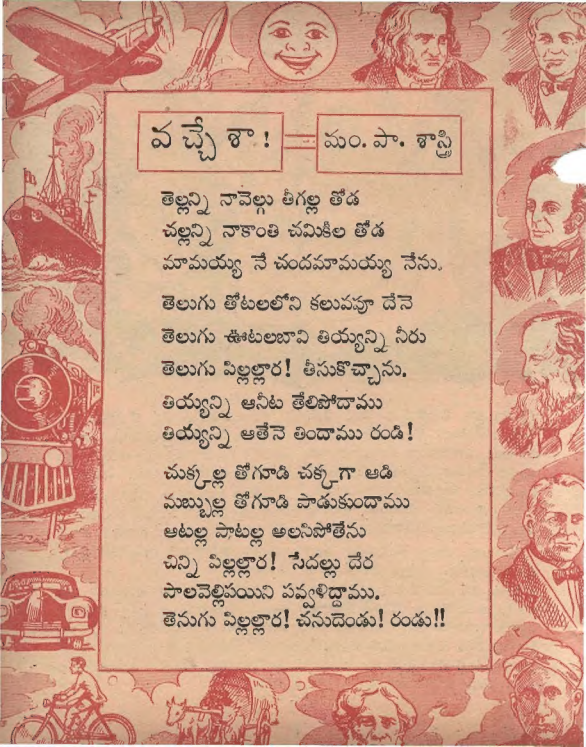
సంచిక 2

తెలుగు పాపలారా!

మీరు నన్ను చూసి సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చుతూ వ్రాసిన జాబులన్నీ నాకు చేరినవి. మీకు ఇవే నా దీవెనలు. ఇకముందుకూడా మీకు ఇంతకంటే అంద చందాలతో, గమ్మత్తు గమ్మత్తు కబుర్లు చెప్పతూ కనిపిస్తాను. సరేనా!

చూడండి, చందమామ ఏబిక్కు జాతికి ఏబిక్కు వ్యక్తికి మాత్రమే మామకాదు. హిందూదేశంలో అన్ని జాతులకూ, అందరికీ మామే. అందుచేత నేను అరవం, కన్నడం, మళయాళం, హిందీ మొదలైన అన్ని భాషలలో వచ్చి అందరికీ కనిపించాలని అనుకుంటున్నాను. మీరేమంటారు?

చందమామ నిర్మాతలందరినీ

వచ్చే శా!

— మం. పా. శాస్త్రి

తెల్లన్ని నావెల్లు తీగల్ల తోడ
చల్లన్ని నాకాంతి చమికిల తోడ
మామయ్య నే చందమామయ్య నేను.

తెలుగు తోటలలోని కలువపూ దేనె
తెలుగు ఊటలబావి తియ్యన్ని నీరు
తెలుగు పిల్లల్లార! తీసుకొచ్చాను.
తియ్యన్ని అనీట తేలిపోదాము
తియ్యన్ని అతేనె తిందాము రండి!

చుక్కల్ల తోగూడి చక్కగా అడి
మబ్బుల్ల తోగూడి పాడుకుందాము
అటల్ల పాటల్ల అలసిపోతేను
చిన్ని పిల్లల్లార! సేదల్లు దేర
పాలవెల్లిపయిని పవ్వళిద్దాము.
తెనుగు పిల్లల్లార! చనుదెండు! రుండు!!

కొకులను మనం చాలా అలుసుగా చూస్తాం. “కాకి చిరకాలమున్న నే కార్యమగును?” అనేపద్యం మీరు చదివే వుంటారు. “రోకులు పలుగాకులు” అని సామెత ఒకటి ఉన్నది. ఈవిధంగా మనం కొకులను తిడతాం. కాని కొకులు చాలాగొప్పవి. మనకు తెలియని విషయాలు కొకులకు తెలుసు. కాకి గుమ్మం ముందు నిలబడి అరిస్తే మనయింటికి చుట్టాలు వస్తారు. చచ్చిపోయినవాళ్ళ మనస్సుల్లో ఏవైనా తీరని కోరికలుంటే కొకులు పిండాలు ముట్టవు. అప్పుడు మనం చచ్చిపోయినవాళ్ళ కోరికలు తీర్చటానికి ఒప్పుకుంటాం.

కాకులెంత తెలివైనవో తెలుసుకోవాలంటే కాకమ్మ జీవితచరిత్ర చదవాలి.

క్రావణ మానంలో ఒక మంగళ వారంనాడు కాకమ్మ గుడ్డులోనుంచి పైకివచ్చి కళ్లతెరిచింది. కాకమ్మ తల్లి

దండ్రులు చాలా ప్రజ్ఞావంతులు. ఎందు పుల్లలూ, చీపురు పుల్లలూ, రకరకాల రకెలూ పెట్టి అందంగా గూడు కట్టటం వారికి తెలుసు.

పుట్టినప్పుడు కాకమ్మ ఏమీ అందంగా ఉండేదికాదు. ఈకలులేనివొట్లా, బోడితలా, తలకన్న పెద్దముక్కు, చూస్తే ఎవరికైనా నవ్వొచ్చేది. కాని మనం కాకి పిల్లల్ని చూసి నవ్వరాదు. నవ్వితే వాటి తల్లిదండ్రులకు కోపం వస్తుంది. మనకు అందవికారంగా కనిపించినా, కాకిపిల్ల కాకికిముద్దు. ఆ సంగతి మీకు తెలిసే ఉంటుందీకదూ!

కాకమ్మకు ముగ్గురు తోబుట్టువులు. ఇద్దరు అన్నదమ్ములూ ఒక చెల్లెలూ ఉండేవారు. ఇంతమందినీ పెంచుకు రావటం కాకమ్మ తల్లిదండ్రులకు ప్రయాసగా ఉండేది. కాకమ్మ తోబుట్టువులలో ఇద్దరు మరీ ఆశాపాతకులు

అప్పు వెళ్ళిపోతుండగా కాకమ్మ తండ్రికి గారెల వాసన కొట్టింది. వంట యింట్లో గారెలు వండుతున్నది అప్పు. కాకమ్మ వంటింట్లోకి జొరబడి ఒక గారె వట్టుకున్నది. ఇంతలో తలుపు దళాలున మూసిన చప్పుడయింది. బండరాముడు, “అవ్వా, కాకి వంటింట్లో చేరింది. దబ్బునరా, దబ్బునరా!” అని కేకలు పెట్టాడు. “చంపు! చంపు!” అని తిరిగి కేక పెట్టింది అప్పు.

కాకమ్మ తల్లిదండ్రులు చుట్టు పక్కల ఉన్న కాకులను గొంతెత్తి పిలిచారు. బండరాముడు పరిగెత్తిపోయి కాకమ్మను చంపడానికి పెద్ద గడ తెచ్చాడు. అది పట్టుకుని లోపలికివచ్చి మళ్ళీ తలుపుమూసేశాడు. కాకమ్మ లోపల ఇరుక్కు పోయింది. బండ రాముడి చేతిలో గడనుంచి తప్పించు కోవటానికి అటకమీద జొడిల దగ్గర చేరింది. బండరాముడు కాకమ్మకేసి గడ బలంగా విసిరాడు. కాకమ్మ పక్కకు తప్పుకుంది. అటకమీది

జొడిలు కిందపడి పగిలిపోయాయి.

“ఏం చేస్తున్నావురా, బండవెధవా? చాల్లే నీ కాకిపేట!” అని అప్పు బయటి నుంచి లబలబలాడింది.

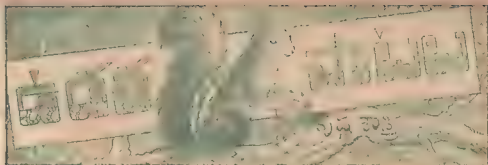
“ఈసారిచూడు, అవ్వా! ఈకాకి నేంచేస్తానో!” అని అరిచాడు బండ రాముడు. ఈసారి వాడు కొట్టినదెబ్బ పొయిమీది బూరెలమూకుడుకు తగిలి నెయ్యి యావత్తూ పొయిలోపడి భగ్గున అంటుకుంది. బండరాముడికి భయంపేసి తలుపు తెరిచాడు. ఆ సందులో కాకమ్మ బయటికి జారుకుని తల్లిదండ్రులను చేరుకుంది. అప్పు బండరాముణ్ణి వాదటం కాకులంతా చెట్టుమీదినుంచి చూశాయి.

“ఆ కుర్రవాడు నిన్నంటలేదు కదా? ఎందుకంటే మనిషి చెయ్యి తగిలితే కాకి మైలపడుతుంది. మైలపడ్డ కాకి నెవరూ పెళ్లాడరు,” అంది కాకమ్మతల్లి.

“లేదమ్మా. నన్నా ఆబ్బాయి కాక లేడు.” అన్నది కాకమ్మ తల్లితో.

ఆనాటినుంచీ కాకమ్మ స్వతంత్రంగా ఎక్కడికి పడితే అక్కడికి పోసాగింది.

సీ త

హూత్, ఉడతా! హూత్ ఉడతా! ఊరికి వెడతావా?

ఉ డ త

చాత్, సీతా! ధూత్, సీతా! తప్పక వెడతాను!

సీ త

బండిలేదు, బస్సలేదు, ప్రయాణ మెట్లాగా?

ఉ డ త

కొమ్మలుతెచ్చి ఆకులుతెచ్చి గూడు కడతాను,
చిన్నా పెద్దా రెమ్మలుతెచ్చి చెక్రాలు కడతాను!
తొండా గుర్రం బండికి కట్టి తోలుకు వస్తాను!
బండిమీద కొరడా పట్టుక బైరా యిస్తాను.

కానీ వెడతా, బొంబయి వెడతా, కలకత్తా చూస్తా!
కావలిసాస్తే ఢిల్లీకూడా కవిపేసే వస్తా!
జిన్నాగారికి గాంధీజీకి స్నేహం చేస్తాను.
చెన్నాపట్నం సాయంత్రానికి చెంగున వస్తాను.

“బిందరాముడూ, ఒరే బిందరాముడూ!”

నేను బడికి పోతుండగా ఎవరో వెనుకనుంచి పిలిచారు. వెనుక్కు తిరిగి చూతున్నగా, గోపి. వాడు అయిదో క్లాసు చదువుతున్న అల్లరి పెద్దవాడు. నా వాడికి సావాసంలేదు. అయినా వాడు నా సంగతి వినిఉంటాడు. మా బడిలో బిందరాముడంటే ఎరగనివాడైతే? మేష్టాల్లుకూడా నన్నుగురించి మాట్లాడుకుంటారుట.

గోపి నన్ను కలుసుకుని, “ఒరే, మామిడి కాయలు దొంగిలించామా? మనదారిలోనే గోడమీదికి వాలి ఒక మామిడి చెట్టున్నది దానికాయలు బలే దాగుంటై. కొనుకుందామా?” అన్నాడు.

“నేను దొంగతనాలు చెయ్యను. మా నాన్నకు తెలిస్తే చింకబొడుస్తాడు.” అన్నాను నేను.

“నువ్వు దొంగతనం చెయ్యవద్దులే. సికంత భయమైతే, నేనే చేస్తా. నువ్వు ఊరికే తోడుండు.” అన్నాడు గోపి.

గోపిగాడి భోరణి నా కర్తం కాలేదు. కాని రానంటే తంతాడని వాడివెంట వెళ్లటానికి ఒప్పుకున్నాను.

మామిడితోట దగ్గిరికి వచ్చాము. రోడ్డువక్క గోడ మీదుగా అంటు మామిడికొమ్మలు వేలాడుతున్నాయి.

“నువ్వు గోడకు అనుకుని నిలబడు. నీ టుజాలమీద ఎక్కి నేను కాయలు కోస్తాను. రాయల్లో నీకుకూడా భాగం పెడతాలే.” అన్నాడు గోపి.

అప్పే దేమున్నదీ? నేను ఒప్పుకో నన్నానా, గోపిగాడు నన్ను తప్పక ఎంతాడు. పెద్దవాళ్లచేత తన్నులు తిన్నా గొరవం. ఈ పెద్దవచేత తన్ను లెందుకు తినాలి? అందుకని ఒప్పుకున్నాను.

నేను గోడికానుకుని నిలబడ్డాను. గోపి గాడు నా బుజాలమీద నిలబడి కాయలు కోశాడు. చేబులనిండా, పుస్తకాలనంచీనిండా పట్టినన్నీకాయలు కోశాడు. తరవాత దిగివచ్చి ఒక కాయ తీసుకుని తింటూ నాకు భాగం పెట్టకుండా వెళ్లిపోసాగాడు. నేను వెంటపడి నా భాగం నాకు పంచిపెట్టాను.

వాడు పళ్లికిలింది, "పోరా, పో! నువ్వు నా గుర్రానివి. గుర్రాల కెవరైనా మామిడి పళ్లు పెడితారా ఏమిటి?" అన్నాడు. ఇదంతా మా క్లాసుపిల్ల రెవరో చూశారు.

అరోజునుంచీ నాకు మా బడిపిల్లలు "గోపి గాడి గుర్రం" అని పేరు పెట్టారు. అటువంటి పెధపతో సావాసం చేసినందుకు నాకు ఇలా కావలసిందేలే.

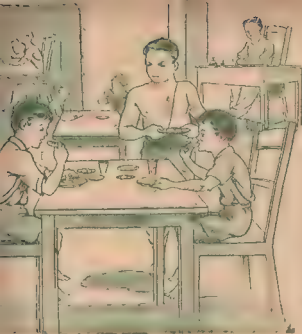
ఈ సంగతి మా నాన్నకుకూడా ఎట్లాగో తెలిసింది. ఆయన నాకు చక్కగా దేహ శుద్ధి చేశాడు. ఇక జన్మలో ఎన్నటికీ అల్లరి పెధపలతో కలవగూడ దనుకొన్నాను.

ఆ తరవాత కొన్నాళ్లకు ఒకనాడు మధ్యాహ్నం మా మేష్టారు నన్ను పిలిచి, "రాముడూ, కాఫీహోటలుకు వెళ్లి రెండు మసాలా పదలూ, రెండు దోసెలూ కట్టించుకో, పచ్చడి మరెవ్వి పొయ్యేవు సుమా. ఈ సీసాలో వేడిగా ఒక కప్పు కాఫీ పోయించుకుని వేగిరం పట్టుకుర్తా.

ఇదుగో రూపాయి," అన్నారు.

సరేనని నేను కాఫీహోటలుకు పొడుతీశాను. బడిగేటుదగ్గర నాకు కిష్టాయి కనిపించాడు. వాడు మూడోక్లాసు చదువుతున్న మొండిపెధప. వాడినాన్న చిన్న జమీందారు. బళ్లో అందరూ వాడి స్నేహితులే. వాడి యాడువాళ్లంతా సెకండు ఫారం చదువుతుంటే వాడు ప్రతిక్లాసు మూడేసిపంద

కిష్టాయి నేనూ కలిసి "చంద్ర భవన్" హోటలుకు వెళ్లం. తీవిగా కిష్టాయి యొక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. భయ పడుతూ వాడి కెదురుగా నేనొక కుర్చీలో కూర్చున్నా. దర్జాగా కిష్టాయి ఒక్కో స్టేటు గులాబ్ జామూన్, ఉల్లిగారెలూ, ఒక్కోకప్పు కాఫీ తెప్పించాడు. అంతమంచి పదార్థాలు నే నెప్పుడూ తినలా. బలే బాగున్నాయి.

యాత్రలు చేస్తూ ఉన్నాడు. చదువులో వాడు నాకన్నకూడా మొండి. అయితే కిష్టాయి అల్లరిలో బాగా ఆరితేరినవాడు. వాడు నన్ను చెయ్యిపట్టుకుని అసి, "నా వెంటరారా, మీ అయ్యవారికి కావలసిన ఫలహారాలన్నీ కానీ ఖర్చులేకుండా ఇప్పిస్తాను. పై పెద్దు మనంకూడా ఉరికే ఫలహారంచేతాం," అన్నాడు.

కిష్టాయికేం? జమీందారుబిడ్డ. వాడి దగ్గర బోలెడంత డబ్బుంటుంది. నాకు మావల్లెప్పుడూ కానీకిమించి ఇవ్వరు. అదై నా ఎప్పుడోగాని ఇవ్వరు.

మా ఫలహారం అయిపోగానే కిష్టాయి అయ్యవారికోసం రెండుపదలూ, రెండు దోసెలూ, సీసాడుకాఫీ ఆర్డర్ చేశాడు. తరవాత వాడు డబ్బుతీసుకునే ఆయనదగ్గరికి వెళ్లి, "మా మేష్టారు మమ్మల్ని ఫలహారం చేసేరమ్మనీ, తనకు ఫలహారం తెమ్మనీ చెప్పారు. ఈఫలహారం ఆయనకిచ్చి నేను డబ్బులు తెస్తాను. అంతదాదా ఈ అబ్బాయి ఇక్కడే ఉంటాడు," అని చెప్పాడు. నా దగ్గరికివచ్చి రహస్యంగా, "నీ దగ్గర ఉన్న రూపాయి నా కిచ్చేయ్యి. మిగతాది నేను వేసుకుని బాకీతీర్చేస్తాను" అన్నాడు.

నాదగ్గర ఉన్న రూపాయి కాస్తా వాడి కిచ్చేశాను. వాడా రూపాయి బేటులో పేసుకుని, నన్నక్కడే కూర్చోమని, అయ్యవారి ఫలహారం వట్టుకుని బయల్దేరాడు.

కిష్టాయికోసం చూసీ, చూసీ, నాకు విసుగెత్తించి, మూడుగంటలైనా వాడు రాడు. హోటలువాడి కి విసుగెత్తించి కాబోలు. వాడు నాతో, “మా నాకరును నీ వెంట పంపిస్తాను, డబ్బిప్పించు. లేదా నిన్ను పోలీసులకు వప్పగిస్తాను,” అన్నాడు. నాకు ముచ్చెమటలు పోశాయి. నన్ను కిష్టగాడు మోసం చేశాడు. నేను మొద్దు పెడ వ ను గ న క నన్నందరూ మోసం చేస్తారు. మేష్టా రేమంటారో అని నాగుండెల్లో రైళ్లు పరిగెత్తాయి. నాయరును వెంటబెట్టుకుని కుక్కిన పేనల్లే బడికివచ్చాను.

నా మొహం కనపడగానే మేష్టారి కళ్ల వెంట నిప్పులు కురిశాయి.

“పుండాభోర్, ఇంతసేపు ఎక్కడ తిరుగుతున్నావ్? నా రూపాయి నాకు

పంపించావే, కాఫీ ఎట్లా సంపాదించావ్?” అని అడిగాడు. నానోట మాట రాలేదు. కాని నా వెంటవచ్చిన హోటలు నాకరు జరిగినదంతా చెప్పాడు.

ఈ కథ విని క్లాసులో పిల్లలంతా గొల్లున నవ్వారు. మేష్టారి కి కూడా నవ్వగలేదు. ఆయన కిష్టాయికోసం కలురుచేశాడు. కాని వాడు క్లాసులోలేదు. అందుచేత హోటలు మనిషికి రెండు రూపాయిలూ మేష్టారేదర్శించుకున్నారు.

ఆ సాయంత్రం నన్ను వెంటబెట్టుకుని మేష్టారు కిష్టాయి నాన్నగారింటికి వెళ్లారు. జమీందారుగారు సంగతంతా విని మేష్టారికి రెండు రూపాయిలూ ఇచ్చేశారు.

అందాలు చిందేటి చందమామా, ఆడు
కుందాము రావేయి చందమామా!

మల్లె పందిరికింద బుల్లి బుజ్జాయుంది,
బుజ్జి తల్లికి లాల పోసి పోదువుగాని,
చల్లంగ రావేయి చందమామా, మెల్ల
మెల్లంగ రావేయి చందమామా!

వెండిగిన్నెలో వేడి బువ్వుపెట్టాకోని,
బంగారుగిన్నెలో పాయసం పోసుకోని,
తిందాము రావేయి చందమామా, నవ్వు
కుందాము రావేయి చందమామా!

చక్కన్ని చుక్కలతో సయ్యాట లాడుతూ,
మబ్బు గుర్రాలెక్కి దబ్బునా పొయ్యేవు,
మాట వినిపోవేయి చందమామా, ఒక్క
మాటు దిగి రావేయి చందమామా!

గో. శ్యామసుందర్.

గుంటూరు.

అన్నదమ్ములు

అనగా అనగా వెకపూళ్లో రామయ్య, సోమయ్య అని యిద్దరు అన్నదమ్ములుండేవాళ్లు. రామయ్య పెద్దవాడు; తెలివిగలవాడు. సోమయ్య చిన్నవాడు; అమాయకుడు. రామయ్య భార్య భాగ్యవంతులబిడ్డ. అందుచేత గర్వంగా వుండేది. సోమయ్య భార్య పిదయింటి పిల్ల. అందుచేత కొంచెం అణకువగా వుండేది. రామయ్య తన తెలివితేటలన్నీ తమ్ముడిమీద ఉపయోగించి అతని అస్తి అంతాకాజేసి తాతలనాటి చిన్న పాతయిల్లూ, నాలుగకరాల మెట్టచేను మూత్రం అతనికి యిచ్చాడు. పెద్దమేద మిగతా అస్తి అంతా

తను ఉంచుకున్నాడు. పాపం, సోమయ్య దాంతోనే తృప్తిపడి కష్టపడి చేను దున్నుకుంటూ, వచ్చిందాంట్లో తను కొంత తిని, మిగతాది ధర్మంచేస్తూ వుండేవాడు.

ఇలా వుండగా వెకనాటి రాత్రి ఎవరో సన్యాసి, రామయ్య యింటి కొచ్చి తలుపుతట్టాడు. రామయ్య వచ్చి కిటికీ తెరిచి “ఎవరు నువ్వు? ఎందుకీ అర్ధరాత్రప్పుడు తలుపు తట్టావు?” అని గద్దించాడు.

అప్పుడు సన్యాసి “బాబూ, నేను సన్యాసిని. రామేశ్వరం పోతూ యిటొచ్చాను. ఈ రాత్రి నాకు కొంచెం తిండి పెట్టి పడుకొనివ్వండి. ఉదయాన్నే వెళ్లిపోతాను” అన్నాడు.

“ఏంటీ, మాయింట్లో వల్లగాదు పో, పో. అదుగో, ఆ ఎదురుగానే వున్నాడు పాపాకారు. వాడి దగ్గరికి పో. దోపన యేసన్యాసిపోతున్నా పిలిచి అన్నం పెడతాడు.” అన్నాడు రామయ్య.

యోగి పోయి సోమయ్య తలుపు తట్టాడు. సోమయ్యవచ్చి తలుపుతెరిచి

సన్యాసిని యింటికి తీసుకుపోయి, భార్యతో చెప్పి అన్నం పెట్టించాడు.

సన్యాసి భోజనం చేసిన తర్వాత సోమయ్య ఆయనకి వక్కవేసి అతను నిద్రపోయిందాకా వినుర్తూ కూచున్నాడు.

సన్యాసి హాయిగా నిద్రపోయి ఉడయాన లేచి వెళ్ళటప్పుడు సోమయ్యనూ అతని భార్యనూ పిలిచి “మీకు మూడు వరాల్సిస్తాను. కోరుకోండి” అన్నాడు.

సోమయ్య “స్వామీ, నాకు, నలుగురు ఇంటికివస్తే, ఉండటానికి పెద్ద యిల్లా, బీదలకు ఎంత ధర్మంచేయటానికైనా చాలిన డబ్బూ యివ్వండి. అదిచాలు” అన్నాడు.

సోమయ్య పెళ్లాం “స్వామీ, నాకేమీ పడ్డూ యితరులకు లేదనకుండా ధర్మం చెయ్యటానికి నాకు బుద్ధి వుట్టించు” అని రెండో వరం అడిగింది.

3

మూడో వరంగా, సోమయ్య “స్వామీ, మాకు యెప్పుడూ యితరులకు మేలు చెయ్యాలనే బుద్ధి వుండేట్టుగా వర మివ్వండి” అని అడిగాడు.

సన్యాసి చిరునవ్వు నవ్వి చెక్కిపోయాడు. మర్నాడు ఉడయాన రామయ్య లేచి చూసేసరికి అతని యింటి ముందు పెద్ద మేడవుంది. రామయ్య దబదబ పెళ్లాన్ని పిలుచుకుని మేడ దగ్గరికి పరుగెత్తాడు. ఆ మేడలో అతని తమ్ముడూ తమ్ముడి భార్య వున్నారు. రామయ్య “యిది ఎలా పచ్చి”దని తమ్ముణ్ణి అడిగాడు. సోమయ్య రాత్రి జరిగిందంతా పూసగుచ్చినట్లు చెప్పాడు.

ఇక రామయ్య పెళ్లానికి కడుపు ఉబ్బరం అగలేదు. మొగుణ్ణి గుర్రం ఎక్కిపోయి సన్యాసిని వట్టుకు రమ్మని బలవంతపెట్టింది. అతన్ని పిలుచుకొస్తే రాజులాగా చూస్తానని హామీ కూడా ఇచ్చింది.

రామయ్య గుర్రం వేసుకుని వెళ్లాడు. కొంతదూరం పోయేవరకు సన్యాసి కనిపించాడు. రామయ్య రొప్పతూ, రోజుతూ “స్వామీజీ! రాత్రి మావల్ల చాలా నేరం

చందమామ చిత్రము

జరిగింది. ఈమాట మా యింటికి రండి. మిమ్మల్ని రాజులాగా చూస్తాము. నా భార్యకూడా మిమ్మల్ని తీసుకురమ్మన్నది" అని బ్రతిమాలాడు.

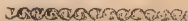
"బాబూ! ఏదో నాదోషము నేను తీర్చి యాత్రలకు పోతున్నాను; నెను రాలేను." అన్నాడు సన్యాసి.

"అలాగైతే ఎట్లా స్వామి! నా భార్య ఊరుకోదు. మీరు రాకపోతే కనీసం మా తమ్ముడికిచ్చిన మూడు పరాల్లెనా ఇచ్చి వెళ్లండి." అన్నాడు రామయ్య.

సన్యాసి రామయ్య వదలడని అనుకొని - "సరేలే నీకూ నువ్వుకోరుకున్న మూడు కోరికలు సిద్ధిస్తాయి" అన్నాడు.

రామయ్య పట్టరాని సంతోషంతో, గుర్రాన్ని మరి వెగంగా పరుగెత్తిస్తూ ఇంటి వేపుకు బయలుదేరాడు. గుర్రం నోచివెంట నురుగులు కక్కుతూ, భూమిమీద కాళ్లు అనకుండా దొడుతీస్తున్నది.

యింతలో రామయ్యకి వెక దుర్బుద్ధి పుట్టింది. "గుఱ్ఱం ఇంత త్వరగా పరుగెత్తుతున్నదే వెకవెళ్ల చచ్చిపోతే ఎట్లాగా?" అనుకున్నాడు. అనుకోవటంతోటే, గుఱ్ఱం డామ్మని క్రిందపడి చచ్చింది.

రామయ్య గుఱ్ఱంతోపాటు కిందపడ్డాడు. పడి, లేచి దుమ్ము దులుపుకుని చచ్చిన గుఱ్ఱాన్ని చూసి విచారపడ్డాడు. అతనికి గుఱ్ఱాన్ని వెదిలిపెట్టి వెళ్లడానికి బుద్ధి పుట్టలేదు. దినా ఏమిచెస్తాడు. వెళ్లకతప్పదు. "గుఱ్ఱం చావనేచచ్చింది. ఈ జీను వెదిలి పెట్టటం ఎందుకా" అని దాన్ని తీసుకుని నెత్తిన పెట్టుకుని బయలుదేరాడు.

కొంత దూరం వెళ్లేసరికి అతనికి జీను బయటపడింది. పెళ్లాం మాటలువిని యింత దూరం వచ్చినందుకు అతను విసుక్కున్నాడు. విసుక్కుని "పోవమని, సన్ను యోగికోసం పంపి తను హాయిగా యింటి దగ్గర కూర్చుంది. ఈ జీను వాని నెత్తిన ఉంటే తెలిసేది నా కష్టం!" అని అనుకున్నాడు. ఇతను అనుకోవటమేమిటి, ఆ జీను మాయమవటమేమిటి వెక్కసారే జరిగినై.

రామయ్య మూడింట్లో రెండు వరాలు
యిలా పూరికే పోగొట్టుకుని కాళ్ళిద్దరు
కుంటూ యింటకివచ్చాడు. ఇంట్లో పెళ్ళాం
కూర్చునివున్నది. ఆమె నెత్తిమీద జీను.
ఆమె రామయ్యని చూడగానే మండి
పడుతూ, 'ఏమిటిది? ఎట్లావచ్చింది నీ
జీను నా నెత్తిమీదికి?' అని అడిగింది.

రామయ్య కప్పడు తను అనుకున్న
మాట జ్ఞాపకం వచ్చింది. "ఇదుగో,
బరిగిన పొరబాటేదో బరిగిపోయింది. నువ్వు
వేర్చుగా జీను మోస్తూవుండు. మనదగ్గిర
యింకోవరం మిగిలి వున్నది. దీంతో
మనం యేదైనా మంచివరం కోరుకుని

ధనవంతులమయి హాయిగా వుందాం."
అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినేవరకు అతని పెళ్ళాం
మండిపడింది. "నువ్వు నీ డబ్బా పోయి
గంగలో పడండి తర్వాత, ముందు నా
నెత్తిమీది జీను దించు. లేకపోతే
బాగుండదు చెప్తున్నాను" అన్నది.

పాపం రామయ్య పెళ్ళానికి భయపడి
"జీను పూడిపోవాలి" అని కోరుకున్నాడు.
జీను పూడి క్రిందపడ్డది.

చూశారా! రామయ్య చుర్రుద్దితో
యింత కష్టపడి తెచ్చుకున్న మూడు
వరాలు యిట్లా మట్టిలో కలిసిపోయినై.

గీక్షసులు

రాక్షసి పారిపోయినాక గుడ్డివాడూ, చెమిటివాడూ “అబ్బ! బ్రతికిపోయా,” మనుకున్నారు. ఇంకా అక్కడే ఉంటే మళ్ళీ వస్తాడేమోనని వాళ్లకి భయం వేసింది. అప్పటికి వాన వెలిసింది. మబ్బులు విచ్చిపోయినై. వెన్నెల కాసింది. చెమిటివాడికి ఆ యింబో ఒక మూలను ఏదో గుట్ట కనపడింది. దగ్గరికి పోయి చూశాడు. వెండి బంగారునగలూ, నాణేలూ. చెమిటివాడు, గుడ్డివాడికి ఈ సంగతి చెప్పి అవన్నీ నాలుగుమూటలు కట్టి రెండుమూటలు గాడిదమీద, మిగతా రెండు మూటలూ చెరిఒకరు వేసుకుని ఆ రాత్రికి రాత్రే బయలుదేరి వెళ్లారు.

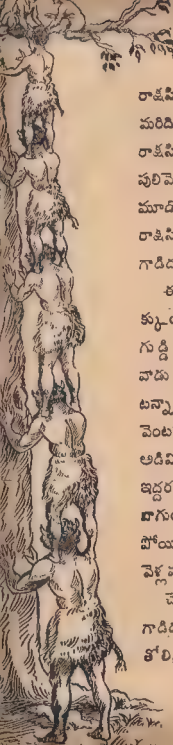
ఇక రాక్షసి ఏమిచేశాడూ? ఆ పరిగెత్తడం పరిగెత్తడం రొప్పుకుంటూ, దోజుకుంటూ వాళ్ళ మామగారి ఇంటికి

పోయిపడ్డాడు. పడి ఈ సంగతంతా మామకూ, బావమరదులకూ చెప్పాడు. వాళ్లకి ఈమూటలు వినేవరికు కోపం వచ్చింది. “భా! పనికిమాలిన పెథవా! రాక్షసజాతికి అవమానం తెచ్చావు. పద, మేము వస్తున్నాము. ఆ గీక్షసులు ఎక్కడ ఉన్నారో చూపించు,” అన్నాడు

మన రాక్షసి మామనూ, బావమరుదులనూ వెంటబెట్టుకుని తన యింటికి వచ్చాడు. అక్కడ ఎవ్వరూలేరు. పైగా ఇంటిలోఉన్న ధనమంతా పోయింది. ఇక అంతా కలిసి గీక్షసులను వెతుక్కుంటూ అడివినిపడ్డారు.

మీరు రాక్షసులపేర్లు ఎప్పుడన్నా విన్నారూ? చాలా గమ్మత్తుగా ఉంటై వాటిపేర్లు. మన రాక్షసిపేరు దోనెకడుపు రాక్షసి. వాడి మామపేరు కొంగకాళ్ల

చందమామ చిరనిలనిలనిలనిలనిలనిలనిల

రాక్షసి. వాడి పెద్ద దాన
మరిదిపేరు గెద్దముక్కు
రాక్షసి. రెండోవాడిపేరు
పులిమొహం రాక్షసి.
మూడోవాడిపేరు పిల్లికళ్ళ
రాక్షసి. నాలుగోవాడిపేరు
గాడిదచెవుల రాక్షసి.

ఈ రాక్షసులు వెతు
క్కుంటూరావడం మన
గుడ్డివాడు కనిపెట్టాడు.
వాడు చప్పుడువిని-“చెమి
టన్నా! రాక్షసులు మన
వెంటపడ్డారు. గాడిదవి
అడివిలోపలికి తోలి, మన
ఇద్దరం చెట్టు ఎక్కితే
దాగుంటుంది. వాళ్లు దాటి
పోయిన తర్వాత మనం
వెళ్లవచ్చు,” అన్నాడు.

చెమిటివాడు సరేనని
గాడిదను అడివిలోకి
తోలి, చెట్టెక్కి కూర్చు

న్నారు. రాక్షసులు చెట్టుదగ్గరికి వచ్చి
గుడ్డివాణ్ణి చూశారు. కొంగకాళ్ళ రాక్షసి
ముందు వీణ్ణి పట్టుకుతందామన్నాడు.
అక్కడినించి ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళ ఎక్కి
అందరికీ పైన గాడిదచెవుల రాక్షసిని
ఎక్కుమన్నారు.

గుడ్డివాడికి వీళ్ళమాటలు వినేవరకు
భయంవేసింది. చేతులతో అటూ ఇటూ
తడవటం మొదలుపెట్టాడు. వాడి చేతికి
గాడిదచెవుల రాక్షసి చెవులు చిక్కినవి.
వాడు తన సత్తవంతాచూపి ఆ చెవులు
మెలిపెట్టాడు. ఇటు చెమిటివాడు
‘పోనివ్వమాకు! అట్లాగే పట్టుకో!’
అని కేకవేశాడు.

ఇంకేం! ఆ నొప్పికి, ఈ కేకలకూ
ఆగలేక గాడిదచెవుల రాక్షసి గీపెడుతూ
ఒక్క దూకున కిందికిదూకి పారిపో
యాడు. వాడి అరుపు, పారిపోవటమూ
చూసి మూడోవాడూ, మూడోవాణ్ణిచూసి
రెండోవాడూ ఇట్లా అంతా చావుపరుగు
తీశారు.

వాళ్లు పారిపోయినాక గుడ్డివాడూ,
చెమిటివాడూ చెట్టుదిగి వచ్చారు. చెమిటి
వాడు గాడిదను వెతుక్కుని తోలుకు

వచ్చాడు అప్పటికి తెల్లవారింది ఇద్దరూకలిసి ఊరిముఖంగా ప్రయాణం సాగించారు. ఊరిదగ్గరికి చేరినాక చెమిటివాడు— “గుడ్డిమామా ! గుడ్డి మామా ! మనం ఊరిదగ్గరికి చేరాము. ఇక పర్వాలేదు. మనం తెచ్చుకున్నది భాగాలు వేసుకుందామా ?” అన్నాడు.

గుడ్డివాడు సరే నన్నాడు చెమిటి వాడు భాగాలువేశాడు. అందులో చెమిటి వాడు తన భాగానికి కాస్త ఎక్కువగా వేసుకున్నాడు. గుడ్డివాడు రెండు రాసులూ చేతులతో తడివిచాశాడు. తనభాగం చిన్నది. వాడికి కోపంవచ్చి చెమిటివాడిని చరిచి కొట్టాడు చెంపమీద. ఆ దెబ్బకు చెమిటివాడు చిత్తర పోయాడు. తర్వాత సంజాళించుకుని వాడు గుడ్డివాడి కణతమీద లాగిగుద్దాడు.

ఈ గుడ్డుతో గుడ్డివాడితల తిరి గింది కాసేపు తల దిమ్ముగాడింది. అతర్వాత చిత్రమేమంటే వాడికి కళ్లు

కనపడటం మొదలుపెట్టిన్నై. ఇటు చెమిటివాడికి ఆచెంపదెబ్బతో వినపడటం మొదలుపెట్టింది. ఈసంగతి ఒకరి కొకరు చెప్పుకున్నారు. ఆ తర్వాత న్యాయంగా భాగాలువేసుకుని, పక్క పూరుపోయి హాయిగా ఉన్నారు.

చూశారా గమ్మత్తు. కలిసి వచ్చే టప్పుడు మనం పొరపాట్లుపడ్డా మనకు మంచే కలిగిస్తాయి.

చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ చందమామ

రాజుగారు

రాజుగారి ముక్కుమీద
దోమ కుట్టింది.
రాజ్యంలో ప్రజకంతా
హడలెత్తింది!

సామంతులు, సర్దార్లు,
బంట్లు, సైన్యాధిపతులు
కత్తులతో ఈటెలతో
కదనానికి లేచినారు.

కత్తులతో నరకలేక
ఈటెలతో పొడవలేక
సర్దార్లు సామంతులు
చలచల్లగ జారినారు.

తిరిగి తిరిగి దోమ మళ్ళి
రాజుకడకె వచ్చింది.
జనమంతా చూస్తుండగ
ముక్కుమీద వాలింది.

దోమగారు

జనమంతా విస్తుపోయి
నేళ్లుతెరచి చూస్తుంటే
బంటొక్కడు బుద్ధిశాలి
పరుగెత్తెను రాజుకడకు.

ఏమరుపాటుగ నుండిన
దోమను గురిచూచివాడు
రాజుగారి ముక్కుమీద
చేతికొద్ది గుద్దినాడు.

ఆ దెబ్బకి రాజుగారు
హరిహరి అని అరిచినారు
ఆదెబ్బకి దోమగారు
హరహరమని వాలినారు.

బంటుసేవ బంటుచేవ
ప్రజలంతా మెచ్చినారు
తక్షణమే రాజతండ్రి
తన మంత్రిగ చేసినాడు.

అబ్బి - చిట్టి

వి. వి. శ్రీనివాసాచార్య

★

అబ్బి

చిట్టి: పొట్టి: సిగరెట్టు పెట్టి:
శ్రావణ పట్టి: నాకా రొట్టి:

చిట్టి

అబ్బి: గొబ్బి: పొడరు చిట్టి:
ఇత్తడి సిట్టి: మా అబ్బి.

అబ్బి

మా చిట్టిమొగుడికి దానంతపొట్టు:
పొట్టనిండా రెండుబుట్టలుండ్రాళ్లు!!

చిట్టి

అబ్బిగాడి పెళ్లనిచ్చాడంతగాని:
గూనెక్కి అబ్బియ్యకోట రెడతాను!!

అబ్బి

అమ్మా: చిట్టిని తన్నేస్తా!!

చిట్టి

చూడమ్మా, ఈ అన్నయ్యా!

అమ్మ

అల్లరిచేస్తే అబ్బికి, చిట్టికి
అప్పచ్చులు లేవు!

[అబ్బి చిట్టి గవచివ్]

కుటుంబంలో రాకలు

అమరావతినుంచి అమ్మగారు రాక
నరసాపురంనుంచి నాన్నగారు రాక
అనకాపల్లినుంచి అత్తగారు రాక
మచిలీపట్నంనుంచి మామగారు రాక
హైదరాబాద్ నుంచి అప్పగారు రాక
భద్రాచలమునుంచి బావగారు రాక
ఆనంతపురంనుంచి అన్నగారు రాక
ఒంగోలునుంచి ఒడినగారు రాక
బాపట్లనుంచి భర్తగారు రాక
చెన్నపట్నంనుంచి చందమామ రాక!

విన్నకోట జోగిరాజు, తణుకు.

గొలుసు మాట

మాట మాట - ఏమి మాట!
మంచి మాట - ఏమి మంచి!
పూలు మంచి - ఏమి పూలు!
మల్లె పూలు - ఏమి మల్లె!
తెల్ల మల్లె - ఏమి తెల్ల!
పువ్వు తెల్ల - ఏమి పువ్వు!
నవ్వు పువ్వు - ఏమి నవ్వు!
మామ నవ్వు - ఏమి మామ!

చందమామ

అడవరాల రామకృష్ణరావు, తుని.

మటి దిక్కున ఏదో ధగ
ధగ మెరుస్తూ కనిపించింది.
దాన్ని చలవరాతితో కట్టారు.
దాని గోపురాలకు బంగారు
పూత పూశారు. ఇద్దరూ
అటువేపు చూశారు. అది

ఒక దివ్యమైన భవనం. బాలసూర్యుని లేత కిరణాలు దానిమీదపడి బంగారంలాగా తళతళా మెరిసిపోతున్నది.

అప్పుడే దక్షిణపు వేపున, కోటిచంద్రుల కాంతితో మన బాటసారులకు ఒక దేవత కనిపించింది. ఆమె లేజన్సు చూడటానికి వెయ్యికళ్లు చాలవు. ఆమె వొంటి నిండా నగలు. మన బాటసారులు ఆశ్చర్యంతో ఆమె వంక చూస్తూ ఉండిపోయారు.

ఈ దేవత ఎవరోకాదు; లక్ష్మీదేవి. ఆమె మన బాటసారులనుచూచి, “ఓ బాటసారులారా! నేను లక్ష్మీని. ఆ కనిపించే భవనమే నాయెల్లు. మీరు ప్రొద్దుకూకేలోపల నాఇంటికి వచ్చినట్లయితే మీరు బ్రతికి ఉన్నంతకాలమూ నాకు అతిథులుగా ఉండి భోగభాగ్యాలతో తులతూగవచ్చు!” అని చెప్పి అంతర్ధానమయింది.

కష్టజీవికి ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఇన్నాళ్లు కష్టపడితే పొట్ట నిండలేదు. ఇవ్వాలి ఒక్కనాడూ కష్టపడితే ఇక జీవితంలో దరిద్రం ఉండదుగదా అనుకున్నాడు. అనుకుని సోమరిపోతుతో—

“విన్నావా తమ్ముడా! మనం సాయంత్రం లోపల ఎలాగానన్నా పోయి ఆయింబో పడ్డామా ఇక మనకష్టాలు గట్టెక్కినట్టే. పద, త్వరగా పోదాము,” అన్నాడు కష్టజీవి సోమరిపోతుతో.

అందరూను బంధువులూను బంధువులూను బంధువులూను

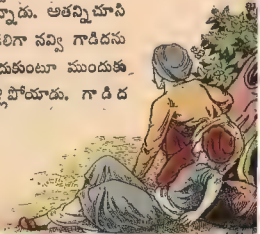
“అదో! అట్లా కనపడుతున్నది కాని, అది దగ్గర ఉన్నదనుకున్నావా- ఆమె మాటలు నమ్మి బయలుదేరితే మనం పరిగెత్తలేక చస్తాం! ఎందుకు అన్నయ్యా, వృధా ఆయాసం! పరిగెత్తి పాలుత్రాగేకంటే నిలబడి నీళ్లు త్రాగటం మంచిది!” అన్నాడు సోమరి పోతు. సోమరిపోతుతో వంతుపెట్టుకు కూచుంటే లాభంలేదనుకుని కష్టజీవి ఒంటరిగా భవనంకేసి నడవసాగాడు.

సోమరిపోతుకు కష్టజీవించూస్తే
జాలివేసింది. 'ఇంతదూరం ఎట్లా వడు
స్తాడా' అనుకున్నాడు. "ఇలాంటి సమ
యాలలో కథల్లో చెప్పే కీలుగుర్రం
దొరికితే ఎంత బాగుండును. రివ్యూన

~~~~~

పోయి ఆమె యిచ్చే ఆతిథ్యమేమిదో
తేల్చుకోవచ్చుగదా!" అనుకున్నాడు.

ఏమైనా సోమరిపోతు అక్కడి
నించి కదలలేదు. పదిగంటలైంది.
ఇంతలో వాడి కొక బక్కచిక్కిన
గాడిద కనిపించింది. దాన్నెక్కిపోతే
బాగుండదా అనుకుని, ఎక్కి సవారీ
ఆరంభించాడు. గాడిద చచ్చేటట్టు పరి
గెత్తింది. మధ్యాహ్నానికి సోమరిపోతు
కష్టజీవిని కలుసు
కున్నాడు. అతన్నిచూసి
వేలిలిగా నవ్వి గాడిదను
బాదుకుంటూ ముందుకు
వెళ్లిపోయాడు. గాడిద

కొంతదూరం నురుగులు కక్కుకుంటూ కక్కుకుంటూ పరిగెత్తి రోడ్డు మీదవడి ప్రాణాలు విడిచింది. సరే గాడిద ఎలానూ చచ్చింది; కానేపు విశ్రాంతి తీసుకుందామని గాడిదను తలక్రింద పెట్టుకుని పడుకున్నాడు.

ఇంతలో వాడికొక తాబేలు కనిపించింది. సరే ఊరుకోవటం ఎందుకు? దాన్ని ఎక్కిపోదామని బయలుదేరాడు.

పొద్దుకూకబోతూ ఉండగా కష్టజీవి వచ్చి సోమరిపోతును కలుసుకున్నాడు. "తమ్ముడా! పొద్దుకూకవచ్చింది. ఇక నన్నా తాబేలు వదిలి నాతోపరిగెత్తు, లేక పోతే చేరుకోలేము" అన్నాడు కష్టజీవి.

"అదుగో, ఆకనవడేదేగా ఇల్లు! ఇక్కడినించి పడుకుని దొర్లిగిలివెళ్లి నా వేళకు చేరుతాము. నువ్వు ముందు పోయిమాత్రం ఏమిచేస్తావు?" అన్నాడు సోమరిపోతు.

కష్టజీవి వీడితో లాభంలేదనుకొని పరిగెత్తటం మొదలుపెట్టాడు. పొద్దు గర్భంలో పడుతుండగా కష్టజీవి వాకిట్లో అడుగుపెట్టాడు. లక్ష్మీదేవి వాడిని ఆహ్వానించి ఇంటోకి తీసుకుపోయింది.

సోమరిపోతు తాబేలుఎక్కి మెల్లిగా వాకిటిదగ్గరకు చేరుకునేవరకు తలుపులు మూసుకొంటున్నాయి. తలుపులు తెరవమని దబదబ బాదాడు సోమరిపోతు. ఉహూ... మళ్లీ తలుపులు తెరుచుకోనే లేదు.

"చా. అవసరంగా ఎంత శ్రమ పడ్డాను.... సరే, అయిందేమో అయింది! ఈరాత్రికి ఇక్కడే పడుకుందాము." అని వాకిలి మెట్టుమీద తలపెట్టి పండుకున్నాడు సోమరిపోతు.

తెల్లవారినాక చూస్తే సోమరి పడుకున్నచోట ఒక సత్తఉన్నది. అదే మన సోమరిపోతు బాటసారి.

వెన్నెల బంతి

వెలిగింది వెలిగింది వెన్నెలా బంతి
వెలుగులో పాపల్లు వెలిగిపోతారు
దేదీప్యమానమో దివ్యతేజముతో
దీప్తివంతంబైన దీ పెద్దబంతి.

అంద చందాలతో అలరారు బంతి
అకాశవీధిలో అమరినాబంతి
పిల్లలందరకునూ ప్రియమైన బంతి
వెండి వెలుగులబంతి, వెన్నెలాబంతి.

రవివంశతలకుండు రామచంద్రుండు
మారాముపెట్టినా గారాలబంతి
అందాల మేడలో అద్దాలలోకి
దిగివచ్చి మాటోటి తిరిగేటబంతి!

తమ్మరాజు హైమవతి, రాజమండ్రి.

పాంట్టి పిచ్చిక కథ

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో కుంచ మంత బ్రాహ్మడు ఉండేవాడు. అతను ఎంతో కష్టపడి కంచమంత జొన్నచేసు వేసుకున్నాడు. అది అట్లా అట్లా పెరిగి కంకులువేయటం మొదలుపెట్టే వరకు రెండు భమిడిలేళ్లు, రెండు వెండిలేళ్లు వచ్చి రాత్రిళ్లు తినివేయటం మొదలుపెట్టినై. అవి తినిపోగా ఒకటి అరా కంకి మిగిలితే మన పొట్టిపిచ్చిక వచ్చి సగలు తినివేస్తూ ఉండేది.

ఒకనాడు బ్రాహ్మడు పొలం వచ్చి చూసుకునే వరకు చేనంతా ఈటుపోయి ఉం ది. ఒకటి అరా అక్కడక్కడ మిగిలిన కంకులు పిచ్చిక తింటూఉంది.

పాపం బ్రాహ్మడికి ఏమహావచ్చింది. కోపం వచ్చింది. ఈ పిచ్చిక పని పట్టాలి అనుకుని బోయవాడి దగ్గ రికిపోయి వల అడి గి తెచ్చి ఉచ్చులేగాడు.

పాపం పొట్టిపిచ్చిక అది కానకుండా వచ్చి ఉచ్చుల్లో చిక్కుకుంది. ఇంకేం. బ్రాహ్మడు ఎగిరిగంతేసి దాన్ని చంకలో పెట్టుకుని ఇంటికి బయలుదేరాడు. ఇక మన పిచ్చిక ఊరుకుంటుందా? చంకలో కూచునే పాట ఎత్తుకుంది! కుంచమంత బ్రాహ్మడికి గూ, గూ, గూ! కంచమంత జొన్నచేసు గూ, గూ, గూ! రెండు భమిడిలేళ్ళు గూ, గూ, గూ! రెండు వెండిలేళ్ళు గూ, గూ, గూ!

చేనుకాస్త మేకాయి గూ, గూ, గూ!
 నేనుకూడ తినబోతే గూ, గూ, గూ!
 పొట్టివా డెచ్చాడు గూ, గూ, గూ!
 పొంచిపొంచి చూశాడు గూ, గూ, గూ!
 వన్ను పట్టుకున్నాడు గూ, గూ, గూ!

ఈ పాట వినేవరకు బ్రాహ్మడికి

కోపం వచ్చింది.
 చంక బాగా బిగిం
 చాడు. ఉహూ.
 మనపిచ్చిక నోరు
 ముయ్యలేదు.

మన బ్రాహ్మడు
 ఏం చేస్తామి?

ఊళ్లకిపోతే దీనిపాటవిని అంతా నవ్వు
 తారు! అందుకని ఊరిబయట ఉన్న శెట్టి
 గారిఅడుగుమీద కూచున్నాడు.

మన పిచ్చిక నోరు మూస్తేగా!
 పాడుతూనే ఉంది.

కుంచమంత బ్రాహ్మడికి గూ, గూ, గూ!
 కంచమంత జొన్నచేను గూ, గూ, గూ!
 అని. దీని పాటవిని శెట్టి బయటికివచ్చి

‘ఏమండీ కాస్తుల్లుగారు మీ జొన్నచే
 నెంతండీ?’

అన్నాడు.
 బ్రాహ్మడు దోసిట
 చూపి “ఇంత!”
 అన్నాడు.

“ఇంతేనా?”

అన్నాడు శెట్టి.

“కాదు!” అని బ్రాహ్మడు రెండు
 అరిచేతులూ కాస్త ఎడంగా తీసి
 “ఇంత!” అన్నాడు.

“ఓసి, ఇంతేనా?” అన్నాడు శెట్టి.
 అప్పుడు బ్రాహ్మడికి కోపంవచ్చి రెండు
 చేతులూ బారచాపి “ఇంతా!” అన్నాడు.

ఇంకేం, చేయి తీసేవరకు మేన
 పిచ్చిక తుద్రున పారిపోయి చెట్టుమీద
 కూచుని “కుంచమంత బ్రాహ్మడికి
 గూ, గూ, గూ!” అని పాడటం
 మొదలుపెట్టింది.

బ్రాహ్మడు బాగా మోసపోయానే
 అని తన్ను తిట్టుకుంటూ ఇంటికివెళ్లాడు.

కలవల కాకి

చాసరి వెంకటరత్నం

కాకి నాడ.

కాకి, కాకి కలవల కాకి
కాకిని బట్టి గంగలో ముంచితె
గంగా నాకు గంధామిచ్చె
గందం తెచ్చి ఆహ్లా కిస్తే
ఆహ్లా నాకు పాలా ఇచ్చె
పాలా తెచ్చి అమ్మాకిస్తే
అమ్మా నాకు జున్ను పెట్టె
జున్ను తెచ్చి పంతులుకిస్తే
పంతులు నాకు పద్యంచేప్పే
పద్యం మామకు వప్పగిస్తే
మామ నాకు పిల్లనిచ్చే
పిల్ల పేరు మల్లెమొగ్గ
నాపేరు నర్దార !

మీకు తెలుసునా?

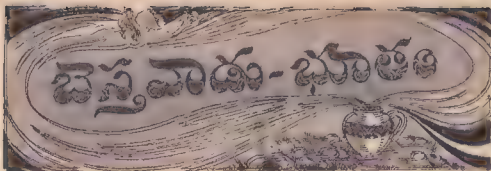

ఏనిగపిల్ల నోటితో పాలు తాగు
తుంది; తొందంతోకాదు

అన్నిటిలోకీ త్వరగా పరుగెత్తే
జంతువు చిలుతవులి. గంటకు
80 మైళ్ళుదాకా పోతుంది.

అనగా అనగా ఒకదేశంలో ఒక బీద
దెస్తవాడందేవాడు. వాడు పొట్టున్నే
చేచి సముద్రపుడుకుపోయి నాలుగు
సార్లవలవేసేవాడు. ఆ నాలుగుసార్లకు
చేచి దొరికితే అది తీసుకుని బజారుకు
పోయి అమ్ముకుని, ఆ వచ్చినదబ్బుతో
పొట్టపోసుకుంటూ ఉండేవాడు. ఒక్కోక
రోజున ఒక్క చేపైనా దొరికేదికాదు.
అయినా వాడు "ఇవ్వాల నాకు దేవు
దేమీ యివ్వలేదు," అనుకుని తృప్తిగానే
యింటికి వెళ్లేవాడు.

ఒకరోజున వాడు మామూలుగా
సముద్రానికివచ్చి వల వేశాడు; మొదటి
సారి వలలో వాడికి వచ్చిన కుక్క
వచ్చింది. రెండోసారి వేశాడు; ఎండ్ర
కాయలు పడ్డాయి. మూడోసారి
వేశాడు; బొమ్మరాట్లా, నత్త గవ్వలూ
వచ్చినై. నాలుగోసారి దేవుణ్ణి తలచు
కుంటూ మళ్లీ వలవేశాడు; ఒక ఇత్తడి
కూడా దొరికింది. వాడు అదిచూసి

చాలా సంతోషించాడు. "ఇది అమ్ము
కుంటే నూరుచేపల ఖరీదన్నా రాక
పోతుందా?" అనుకున్నాడు.

కూడాకు మూతవేసి చుట్టూ తాడు
కట్టివుండి. అది చూడగానే వాడికి ఒక
అలోచనకూడా తట్టింది. ఈ కూడానిండా
ఎవరైనా మొహరీలు పోసుకుని వుండ
కూడదా, అనుకున్నాడు. అనుకుని
వాడు తాడు విప్పాడు. తాడు తీసివెయ్య
గానే మూత దానంతటదే ఎగిరివచ్చింది.
దెస్తవాడు ఆకతో కూడాలోకి చూశాడు.
అతనికి దాంట్లో పొగతప్ప సురేమీ
కనిపించలేదు. కాని, క్రమంగా అది
చైటికి రా సాగింది. అది అట్లావచ్చి
అట్లావచ్చి అకాళం ఎత్తుకు పోయింది.
అతర్వాత ఆ పొగంతా ఒక చోటకు
చేరి పెద్ద భూతమైంది.

పాపం, దెస్తవాడు కూడాన్ని చూడ
గానే భయపడి, పారిపోదామను
కున్నాడు. కాని, భూతం పోనివ్వలేదు.

“ఓ! రాజా! నీ మాట యిక యెప్పుడూ వింటాను, రా!” అని.

బెస్తవాడికి ఆ శ్చర్యం వేసింది. “ఎవర్ని నువ్వు పిల్చేది? నేను రాజును కాను,” అన్నాడు.

“నువ్వు సాలిషా రాజువురాదా?” అని అడిగింది భూతం.

“ఉహూ, ఆ రాజు వెయ్యేళ్లకిందరే చచ్చిపోయాడు. నేను బెస్తరాజుని”

ఈ మాట విని భూతం ఆకాశం దద్దరిల్లేట్లుగా నవ్వి, “బెస్తరాజువా నువ్వు! ఐతే, వుండు. నిన్ను తిన బోతున్నాను,” అన్నది.

బెస్తవాడు గజగజ వణకుతూ, “నన్ను చంపుతావా? ఎందుకూ? నిన్ను ఈ కూజాలోనుంచి వదలిపెట్టినందుకా? నేను చేసిన మేలుకు యిదేనా నువ్వుచేసే సహాయం?” అన్నాడు.

“ఆ! ఇదే. నిన్ను తినక తప్పదు. అయితే నీ వెళ్లానూ చావబోతున్నావు కాబట్టి ఒకవరం కోరుకో. నీకు ఆ వరం యిస్తాను.”

“అయితే నీ కథ తెలుసుకోవాలని వుంది, చెప్పు.” అన్నాడు బెస్తవాడు.

ఒక రోయ దగ్గిరకి వచ్చి దిగింది. అక్కడ ఒక మంచి చెరువుంది. నీళ్లు అద్దంలాగా తెల్లగా వున్నై. భూతం దెస్తవాడితో, “నువ్వు రోజూ యిక్కడ ఒక్కసారి వల వేసుకో. నాలుగు చేపలు వడలై. అవి తీసుకెళ్లి పక్కరాజుకు అమ్ముకో. అతను నీకు బోలెడు దబ్బిస్తాడు. నీ కిక దరిద్రం ఉండదు.” అన్నది. తర్వాత భూతం నేలను ఒక్క తన్ను తన్నింది.

కూడా రోంచి మళ్ళీ దియటికివచ్చి కూడాను ఒక్క తన్ను తన్నింది. కూడా ఎక్కడో సముద్రం మధ్యనపోయి వదింది. అప్పుడు భూతం దెస్తరాజుతో అన్నది: “నీ వల తీసుకుని నా అరిచేతిలోకి యెక్కికూర్చు. నిన్ను మంచి చోటుకు తీసుకుపోయి వదిలి పెడతాను.”

దెస్తవాడు అలాగే అరిచేతిలోకిక్కి కూర్చున్నాడు. భూతం అతన్ని తీసుకుని ఆకాశంలోకి ఎగిరింది. కొండలూ, నదులూ, అడవులూ ఎన్నోవాటి అఖరుకు

భూమి రెండుగా బద్దలైంది. భూతం దాంట్లోకి పోయింది. భూమి మళ్ళీ మూసుకుంది.

ఆ దెస్తవాడు రోజూ అక్కడకొచ్చి వల వేసేవాడు. నాలుగు రంగుల్లో నాలుగు చక్కటి చేపలు వడేవి. అవి తీసుకెళ్లి పక్కనున్న రాజుకిచ్చేవాడు. ఆరాజు వాటికి 400 మొహరీలు యిచ్చేవాడు. వల్లెవాడి దరిద్రం తీరింది. హాయిగా ధార్యతో ఓడ్డల్తో బ్రతుకు చున్నాడు.

చందమామ పులియింపు

పండిత జీ

“పండిత జవహర్‌లాల్‌కు జై,
మహాత్మా గాంధీకి జై” అనిచాల
సార్లు మీరు అనివుంటారు. లేదా
కనీసం ఆ జేజేలన్నా విని
ఉంటారు. పండిత జవహర్‌లాల్
నెహ్రూ ఎవరో మీకు తెలుసా?

నెహ్రూవంశంవారిది మొదట
కాశ్మీరదేశం. వారి పూర్వులు
సంయుక్త రాష్ట్రాలకువచ్చి
అక్కడే స్థిరనివాసం ఏర్పరుచు
కొన్నారు. జవహర్‌లాల్ తండ్రి
మోతీలాల్ నెహ్రూ, తల్లి స్వరూప
రాణి. మొదట్లో అంతగా ఉన్న
కుంటుంటుం కొకపోయినా, మోతీ
లాల్ నెహ్రూగారు న్యాయవాద
వృత్తిలో సంపాదించి సంపన్ను
లయ్యారు. మన జవహర్‌లాల్
1889 నవంబరు 14న జన్మించాడు.

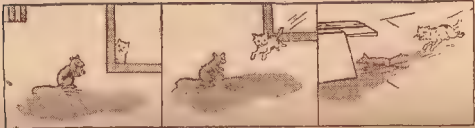
మోతీలాల్ గారిది విచిత్ర
స్వభావం. వారికి అంతలోనే
కోపం, అంతలోనే సంతోషం
ఉండేది.

మహాత్మా పురుషులు
జీవితచరిత్ర

వచ్చేది. ఇంట్లో ఏమాత్రం పొరపాటు జరిగినా అగ్నియై కూర్చునేవారు. ఇవ హార్లాల్ కూడ తండ్రిదగ్గరకు వెళ్ళి మాట్లాడితానని భావించేవారు. తల్లిదగ్గర మాత్రం ఆయనకు ఎంతో చినుపు ఉండేది. తండ్రిగారు కోపపడినప్పుడు స్వరూపరాణి కొడుకులవల్లన వాదిస్తుండేది. ఇవహార్లాల్ అటుదేళ్ల వాడై ఉండిగా ఒక చిన్నగమ్మత్తు జరిగింది. ఒక రోజున ఆయన తండ్రిగారి గది లోకి వెళ్లాడు. బల్లమీద రెండుపాండ్ల కలాలు కనిపించాయి. వెంటనే ఆయనకు ఒక ఆలోచన కలిగింది. "ఎవరైనా ఒకేసారి రెండు చేతులతో వ్రాయరు. ఒక చేతితో వ్రాయటానికి ఒక కలం చాలు. నాన్నగారికి రెండు కలాలు దేనికి? నేను ఒక కలం తీసుకొంటే తప్పేముంది?" ఇలా ఆయనకు ఆయన బల్లమీదనుంచి ఒక కలం తీసుకొని వెళ్లిపోయాడు.

మోతీలాల్ గారు వచ్చి చూచుకోగానే రెండు కలం కనిపించలేదు. పనిమనుషులందరిని పిలిపించారు. తేకలువేశారు. ఆ కలాన్ని తెచ్చి యివ్వకపోతే తిత్తి ఊడదీయిస్తానన్నారు. వెంటనే దాని కోసం ఇల్లంతా వెతుకులాడు ప్రారంభమైంది. ఇవహార్లాల్ తండ్రిగారి దగ్గరకు మెల్లగా వెళ్లి కలం ఇచ్చాడు. ఆయన మండిపడి కొడుకును గట్టిగా చితకబాచాడు. అదెట్టులను తాళలేక బోయన యేజువ్తో ఆయన తల్లిదగ్గరకు వెళ్లాడు. అన్ని దెబ్బలు తిన్నా ఆయనకు తండ్రిగారి మీద కోపం వారేదు. "అమ్మా, నాన్నగారి నేమి అనకు. తప్పంతా నాదే," అని తల్లి స్వరూపరాణితో అన్నాడు. ఇవహార్లాల్ చిన్నప్పుడు ముదారక ఆలీగారి వద్ద చదివాడు. ఆయన వద్ద చిట్ట విచిత్రాలైన అరేబియన్ కథలు విన్నాడు. వీటికి తోడు తల్లి భారతంలో నుంచి, రామాయణంలో నుంచి ఎన్నో

క పలు చెప్పింది. జవహర్‌లాల్‌కు తన పుట్టినరోజు ఉంటుంది అంటే ఎంతో సరదా. ఆరోజున ఆయన్ను గోధుమలు మొదలైన సభాస్థులతో రులాభారం తూచి వాటిని పేదసాదలకు పంచి పెట్టేవారు. కొత్త కొత్త దుస్తులు తొడిగేవారు. అంధువులు, స్త్రీహితులు వచ్చి ఎన్నో ఉపహాసాలు చేసేవారు. అన్నీ వసులు ముగిసిన తరువాత మహా తైలం పంపిణీ చేయబడింది. ఇకన్నీ ఆయన కేంద్రంలో ఉన్నావాన్ని చేత తొలగించేవి.

“ఈ పండుగ ప్రతిరోజూ రాకూడదా? మధ్య మూడుపండుల అకవైనా అంగురొజులు అట్టే చేసికీ,” అనుకోనేవాడు.

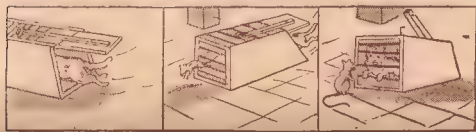
జవహర్ తన పదకొండో ఏట దివ్య జ్ఞానసమాజ మతస్థుడైన బ్రూక్స్ వ్యవస్థాపక ముఖ్యుని ఇదివి తరువాత మానాడు.

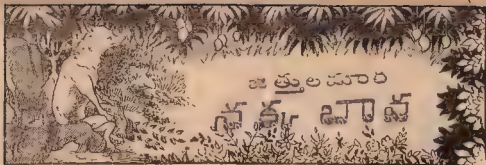
1905 లో, అంటే జవహర్ 15 వ ఏట నెహ్రూ కుటుంబం ఇంగ్లండు వెళ్లింది. అప్పుడు ఆయన “హోలో”లో విద్యాభ్యాసం కొనసాగించాడు. ఇక్కడ

స్కూలులో చదువుతుండగా ఆయన తెలివితేటలకు మెచ్చుకొని, “గారిబాల్డి వీనితం” బహుమతిగా ఇచ్చారు. ఈ పుస్తకం చదవగానే ఆయనకు దేశ భక్తుల చరిత్రలు చదవాలన్న కుతూహలం కలిగి ఎన్నో చరిత్రలు చదివాడు. తరువాతి ఆయనకు “హోలో” స్థితిగతులు తన జ్ఞానవిరాసానికి సరిపడవని తోచింది. అక్కడనుంచి మరొక స్కూలుకు మారటానికి తండ్రిగారి అనుమతి ఎలాగో సంపాదించి 1907 లో కేంబ్రిడ్జ్ ట్రైనిటీ కాలేజీలో చేరాడు.

హోలోలో మొదలకలెత్త ట్రైనిటీలో ప్రజలమైన దేశభక్తి జవహర్ హృదయంలో తరువాత మహావృక్షమైంది. మనిచేశానికి తిరిగి వచ్చినప్పటినుంచి దేశంకోసం ఆయన నిర్లహించని కార్యము, చేయని త్యాగము లేడు.

ఈనాడు ఆయన ఇండియా అధినివేశానికి ప్రతాప మంత్రి, ఇరవై ఐదు సంవత్సరాలకు ఆయన నామకుడు.

నక్కలాప నెత్తును గడ్డలో యుచున్న
పోయిందని చెప్పినుగదా? పాపం
అలాగే రెండు పగళ్లు రెండు రాత్రిలు
కదలే. మెదలకుండా వుండిపోయింది.
గాయలు రావ్వొచ్చినైతే మరే కష్ట
లేవరేదు. ఎందుకంటే, మన మౌన
నించా నెత్తును గడ్డకట్టుకుపోయింది.
మంగలివాడ్ని ఎన్ని తిట్లించే చెప్పలేం.
మంగలిని ఎలా వంచించాలా అని ఎత్తులు
మీద ఎరులువేస్తూ వుండిపోయింది.

మూడోనాడు పెద్ద వానజల్లు పడింది. అ దానకు నెత్తురంతా తడిసి నక్క కదలికానికి వీలైంది. కాని, మూడురోజులు ఆలాగే కూర్చుని పుండటంవల్ల సరాలు పట్టుకుపోయి నాలుగుకాళ్లమీద నిలబడలేక పోయింది. కానెవటికి ఎలాగో నిలవడానికి నుని దగ్గర నుండి వెళ్లడానికి పోయింది. అక్కడ మేసింది, దానికి ఆదేశం ఇచ్చినట్లుగా పంపించింది.

మందు. మీకు తెలుసునా ! జంతువులకు
జన్మించే ఆధిపతి అకుల మార్గం.

అప్పుడు మరల అన్నీ జరిగినట్లుగా ఉన్నాయి. బాగానే
 ఉంది. కానీ దానికి తిండి ఎవరు? అదిగో
 నాను రోజుల్లోంచి కలిగి ఉన్నదాను మరల.
 పొన్న కొత్తలల్లల్ల బాటలల్లల్ల నేనాది
 దానికే నా దండ్రి దానికంటే మరల! ఎట్లాగా
 ఆది ఆలోచిస్తాంటే ఆ చెట్టుకింద, దానికి
 మంగలివాడి అప్పు జ్ఞాపకం వచ్చింది.
 దగ్గరనే ఉంది వాని యిల్లు. దాన్ని ఎట్లా
 గన్నా చంపిస్తే హాయిగా పదిరోజులు
 తినొచ్చు.

యట్లా అలావిస్తూవుండగా అదేవ స
రెక్కల్ దండచులు వచ్చినై. సక్కకు వెక
వుపాయం తట్టించి. మొగతేడెల్ని పిల్చి
“ఇదుగో, తేడెలుమామూ. మీకు అవు
నొకట చంపుతారా” అని అడిగింది.
“ఓ” అన్నది తేడెళ్లు. “అంతే మీ
మామ నిశ్చయించుకొనినది” అని

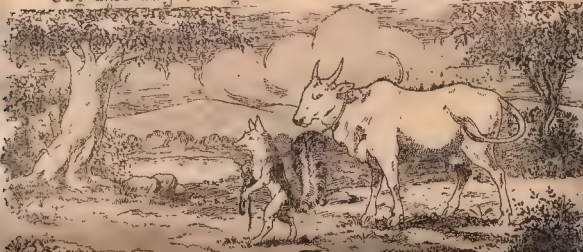
నక్కతో పుండండి" అని చెప్పి నక్కబాప మెత్తిగా మంగలివాడి కంటిలోకి పోయింది. అప్పటికి బాగా చీకటివడింది. మంగలి యింట్లో అన్నం తింటున్నాడు. కొట్టంలో ఎవ్వరూలేరు. మెత్తిగా అవుతాడు కొరికి, వొడ్డివేసే అవుని తినుకొచ్చింది. తోడెళ్లు అవునానం చెట్టుచెరకాల వాక్కునివ్వన్నై. అవుని చూడగానే వెనకాలగావచ్చి పైకబడి చంపిపారవేసిస్తే.

ఈలోపల మంగలి అప్పుంటేని, అవును మెతవేసేపాదామని కొట్టంలోకి వచ్చాడు. అవులేడు. పాపం గాభరాపడి యిరుగు పొరుగువాళ్లుని పిల్చి కాగదాలూ, నూనె ముద్దూ చేతబట్టుకుని వెతుక్కుంటూ తోడెళ్ల దగ్గరికి వచ్చారు. తోడెళ్లు మను

మ్యల్ని చూడగానే పోరిపోయిస్తే. నీక్కబాప అంతకుముందే పొళ్లనిచూచి గుబు పిలిచాకున్నాడు.

చచ్చిపోయిన అవును చూసేసేరికి పాపం మంగలికి విడుపువచ్చింది. ఏం జేస్తాడు? ఇంటికొచ్చి పెళ్ళాంతో తోడెళ్ల ఈపని చేసినయ్యని చెప్పాడు. నక్కబాప మీద 'వాళ్లకి కాస్తకూడా అనుమానం పోలేదు.

మర్నాడు ఉదయాన్నే తోలినా అమ్మ కుందామని మంగలి సూదిగవాళ్లతో పోయి చెప్పాడు. సూదిగవాళ్లు "సూ కిప్పుడు చేలల్లో పనులున్నై తీరికలే"దని చెప్పారు. పాపం మంగలి ఏంజేస్తాడు? అవును అలాగే వదిలిపెట్టి పూరుకున్నాడు.

ఈ లోపల నక్కబావ ఏంటాడూ! అవుకడుపుకు పెట్టంపెట్టి రోజూ రాత్రిళ్ళొచ్చి తింటుం మొదలుపెట్టాడు. మూడురోజులైం తర్వాత కడుపుబాగా ఖాళీఅయింది. నక్క బావ మళ్ళీ అక్కడి కిక్కడికి తిరగట మొందుకని పగలంతాకూడా ఆవు కడుపు లోనే ఉండి అకలైసప్పుడల్లా తింటుం మొదలు పెట్టాడు. ఇట్లా నాలుగురోజు అయ్యేసరికి మాంసం అయిపోయింది. ఇక నక్కబావ బయటికి పోదామను కున్నాడు. కాని ఆవుతేలు ఎండకి ఎండి చెల్లుం బాగా చిగుసుకుపోయింది. పాపం

నక్కబావ ఏంటెస్తుంది? తొలికి బైకిరాదా అని చూసిందిగాని, ఉహూ! దానితరం గాలేదు.

“అయ్యో! మళ్ళీ దీంట్లో చిక్కు కున్నా నేమిరా దేవుడా!” అని విచారిం చింది నక్కబావ. ఏమిలాభం, ఇప్పుడేన్ని అనుకున్నా?

ఇలా యింకో రెండురోజులు గడిచినై. బెకరోజున మాదిగవా ళ్లాదోవన వస్తూ ఎండుకుపోయిన ఆవుని చూసి దీన్ని యింటికి తాక్కుపోయి తోలు వెల్పుకుంై బాగుంటుం దనుకున్నారు. అనుకుని

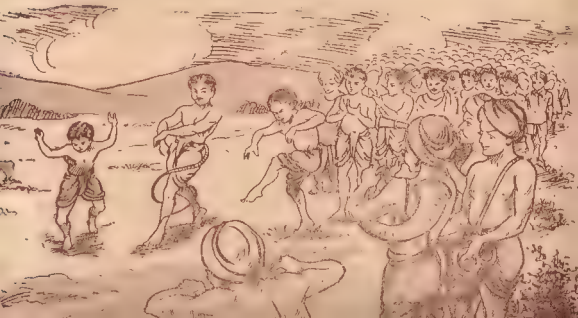

కొమ్ములు వట్టుకుని యీడ్చుకు పా
దోయారు. నక్కకి యిది చూసేసరికి పై
ప్రాణాలు పైనేపోయినై. కాని దానికి
చప్పున పోక పుపాయంతోచింది. “ఎవ్వరా
మీరు? మీకు మదమెక్కిందా? నే నెవ
రనుకున్నారు? ఈవూరు గ్రామవేసరను.
నాకు కోపం తెప్పిస్తా? మీ పూరు
వాశనం చెయ్యబోతున్నాను. రేపు సాయం
త్రం లోపల నూరుదించెల నిట్లతోనూ,
పొక కొడిపుంబుతోనూ చెప్పి, నెట్లతో నన్ను
అభిషేకంచెం కొడిపుంబును నాకు బలి
యివ్వకపోతే మీపూరుకు గత్తరతెస్తాను.”

అని పెగ్గరగా అరిచింది నక్కదాస.

పాపం యీ మాటలు వినేసరికి మాది
గాల్లకి భయంచేసింది. వాళ్లు అప్పుని విదిలి
పూల్లకి పరిగెత్తి ముసుగుబుతోనూ కరణాల
తోను యీ సంగతి చెప్పారు. వాళ్లందరూ
అప్పుదగ్గరికి వచ్చి దేవరకి డబ్బంపెట్టి
“అమ్మా, తల్లీ, గంగానమ్మా, మాపల్ల
తప్పేందమ్మా” అని అడిగారు.

“మీపల్లగాదు, మీ మంగలివాడినట్ల.
వాడు అప్పును చంపాడు. ఆ పాపమంతా
మీ పూరికి మట్టుకుంది. మీరుపోయి
వాడిని వాడి పెళ్లాన్నీ వంపి యిందాక నే
చెప్పిన పూజలు చెయించండి. మీ బోలికి

రాను. చెకధాత మి యిరువదినాగరి
 "వేస్తాను." అప్పుది సక్కుబాప.

అప్పుడు మునసబు, కరణం, పూల్ల
 వాళ్ళూ అంతా మంగలి యింటికిపోయి
 "అవంతా నీల పురుట. ఈటూబ 2 ర్చుల
 సువ్వ పెట్టుకోవాలి" అని చెప్పారు.
 పాపం మంగలి ఏంజేస్తాడు? నూరు
 మిదల నిల్వ, పళ్ళ, పట్ట, పిద్ద కొడి
 పుంజా వీనుకుని తప్పెట్టూ, తాళాలూ,
 గనాచార్లతో పూజయ్యేవానిక ముగురూ,
 పెళ్ళాలు అప్తధగ్గిరికి వచ్చారు. కోడిని
 కాళ్ళగట్టి అవుముందు వడేసి నూరు
 చిందెల నిల్వ అప్తమీద పాప, మంగలి,
 మంగలివాడి పెళ్ళం అవుముందు ప్రాణ
 చారం బడ్డారు.

అప్పునికి అప్తతోలు బాగామెత్తబడింది.
 కంఠ మళ్ళి పెద్దదైంది. నక్క వెక్కు

బూకున అప్త కడుపులోంచి బైబికియారి
 కోడిపుంజును నెట కడుచుకుని వెకట
 పరుగు.

పాపం సక్కుతంతు తెలియగానె,
 మంగలిమీద పుల్లవాక్కు బాలివెసింది.
 తలాకాస్తా ఉప్పిచ్చి యింక అప్తను
 కొడుక్కొమ్మనాడు.

సక్కుబాప నవాక బాగా ముహూగా
 పున్నాడు. చారంలెవలెట్టుంచి అప్తమంగలి
 దొరకటంపల్ల కొంప పుంజుకున్నాడు.
 పైగా యివ్వాళ్ళ కోడిపుంజు వారికింది.
 మళ్ళి మామూలు ఐరిలోకిపోయి పడుకుని
 "మంగలి! బాగ్రత!! నిన్ను యంతబితో
 పదులూ ననుకున్నావేంటి?" అని టెడి
 రించింది.

పాపం మంగలిక్కడ లేడుగా ఎంటా
 నీకి! హాయిగా యింట్లో పడుకుని నిద్ర
 పోతున్నాడు. చూద్దాం. ఈమాటు సక్కు
 మళ్ళి ఏమిచేస్తుందో.

చీమ-చిలక-పాపం

త్రినగా అనగా ఒక చీమ ఒక చిలకా ఉండే వారు. వాళ్ళిద్దరికీ ఎంతో సావాసం. ఒకనాడు వాళ్ళిద్దరికీ పాయసం వండుకు తినాలని బుద్ధిపట్టింది. చీమ పోయి బియ్యపు నూకలూ, వండవారా తెచ్చింది. చిలక పోయి కట్టెపల్లెలూ, చట్టీ, నిప్పు తెచ్చింది. చీమ నిప్పు అంటించింది. చిలక పొయ్యిడిడింది. పాయసం తయారయింది.

అయితే చీమకి మహా తొందర. అది గబగబా చట్టివెక్కి పాయసం తిన బోయి అందులోపడి చచ్చి

పోయింది. చిలకకూడా ఆత్రవడి పాయసంలో ముక్కుముంచింది. ఇంకేం ముక్కు చురున కాలింది. అది కుర్రో మొర్రోమని ముక్కు విడిలించుకుంటూ రావిచెట్టు మీదికి పోయి కూచుంది.

రావిచెట్టు చిలకనుచూసి కొంచెం గేలిగా "చిలకా, చిలకా! ఏం, విచారంగా ఉన్నావు?" అని అడిగింది.

చిలకకు కొంచెం విసుగేపి "ఏమీలేదు. చీమా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. చీమ పాయసం లోపడి చచ్చింది. నాకు ముక్కు కాలింది. ఇంత పోకిళ్లు పోతున్న నీ ఆకులు రాలిపోకూడదూ!" అంది.

ఆమాట అనగానే రావి చెట్టు ఆకులు జలజలా, రాలిపోయాయి.

ఇంతలో ఒక ఏనిగ ఆ దారినిపోతూ చెట్టునుచూసి నవ్వువచ్చి "చెట్టూ, చెట్టూ! నీ ఆకులు రాలిపోయాయేం? ఎండాకాలం కాదుగా?" అన్నది.

“ఏమీ లేదు. చీమా చిలకా పాయసం వండు కున్నాయట. చీమ అందులోవడి చచ్చిపోయింది; చిలకకి ముక్కుకాలింది; వెక్కిరించిన నాకు ఆకులు రాలిపోయాయి, ఇంత నవ్వుగా ఉన్న నీకు తొండం కూడా ఊడిపోకూడదూ?” అన్నది రావితెట్టు.

ఏనిగతొండం ఊడి పోయింది. పాపం అది ఏడుస్తూ చెరువుదగ్గరికి పోయి కూచుంది. చెరువుకు తొండంలేని ఏనిగని చూసే వరకు నవ్వాగలేదు.

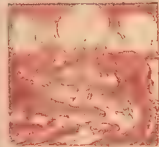
“ఏం, ఏనిగా ఏనిగా! ఇవ్వాళ నీళ్లుతాగటంలేదేం? తొండం ఎక్కడ పెట్టి వచ్చావు?” అంది.

“ఎక్కడా పెట్టలేదు. చీమా చిలకా పాయసం వండుకున్నాయట. చీమ పాయసంలోవడి చచ్చి పోయింది; చిలకకి ముక్కుకాలింది; చిలకని వెక్కిరించిన రావితెట్టుకు ఆకులు రాలాయి; అదిచూసిననవ్వున నాకు తొండం ఊడింది. నన్ను చూసి వెలకారం చేస్తున్న నీ నీళ్లుకూడా ఎండి పో గూడదూ?” అన్నది యేనిగ.

అనగానే చెరువులోనీళ్లు ఎండిపోయాయి. ఇంతలో తోడికోడళ్లు ఇద్దరు చెరువుకు నీళ్ళకు వచ్చారు. నీళ్లు లేకపోవడం చూసే వరకు వాళ్ళకు నవ్వు

వచ్చింది. “ఏం, చెరువు చెరువు! ఇలా ఎండిపోయావేం?” అని అడిగారు.

“ఏమీలేదు. చీమా చిలకా పాయసం వండు కున్నాయట. చీమ పాయసంలోవడి చచ్చింది. చిల

కకి ముక్కు కాలింది. చిలకని వెక్కిరించిన రావితెట్టుకు ఆకులు రాలాయి. అదిచూసి నవ్వున ఏనిగకు తొండం వూడింది. ఏనిగని చూసి వెలకారంచేసిననాకు నీళ్లేండి పోయాయి. నన్ను చూసి వగలబడుతున్న మీ దిందెలు అలాగే అంటుకు

పోతే ఎంత బాగుణ్ణు!" అన్నది చెరువు.

అనగానే బిందెలు అంటుకు పోయాయి. ఇంతలో ఇంకొక మనిషి కావిటీతో నీళ్ళకువచ్చి చెరువులో నీళ్లు లేకపోవటమూ, బిందెలు

అంటుకు పోవటమూచూసి పాపం, అతను మంచిగానే "ఏమమ్మా, బిందెలు అట్లా అంటుకున్నాయెందుకూ?" అని తెలుసుకోవటానికి అడిగాడు.

"ఏమీలేదు. చీమ చిలకా పాయసం వండు కున్నాయట. చీమ పాయసంలోపడి శబ్దించింది. చిలకకి ముక్కుకొలిచింది. చిలకని వెక్కిరించిన రావి చెట్టుకు ఆకులు రాలాయి. రావిచెట్టునుచూసి నవ్విస్తాననిగకు తొండం పూడింది. ఏనిగనిచూసి వెటకారం చేసిన చెరువుకు నీళ్లైంది పోయాయి. చెరువునిచూసి పగలబడ్డ మాకు బిందెలు అంటుకుపోయాయి. ఇక మమ్మల్ని వోదార్చటానికి వచ్చిన నీకు కావిడి అంటుకు పోకూడదూ?" అన్నారు, వాళ్లు కడుపు మంట పట్టలేక.

అయితే ఈమాట అని ఆనకముందే ఆమనిషి కావిడి కిందపారవేశాడు. కావిడి కిందపడటంతోచే వాళ్లు బుజాలమీది బిందెలు పూడిపోయినై. చెరువుకు నీళ్ళువచ్చినై. ఏనిగకు తొండం వచ్చింది. చెట్టుకు ఆకులువచ్చినై. చిలక ముక్కు బాగయింది. చీమ బతికింది.

అందరూ ఆనందంతో ఆరోజు పాయసంతాగారు.

మీకు తెలుసా ?

జరాఫీకి మెడ అంతపొడుగు నిందుకు ఉన్నది ? అది ఏమితింటుంది ?

పాముకు చెవులున్నవా ?

మీకు తెలిస్తే వ్రాయండి :

లేకపోతే వచ్చేసంచికలో జవాబుకు చూడండి.

చిక్కి మాట

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ !

నేను నాలుగక్షరాల దేవుణ్ణి.

నేను చందాలో వున్నా గాని

గరిటలో లేను

దవనంలో వున్నాగాని

మరువంలో లేను

మాసంలో వున్నాగాని

సంవత్సరంలో లేను

భామలో వున్నాగాని

భానులో లేను

నే నెవరో చెప్పగలరా :

చి. లలిత, పెదరావులు

జవాబు 57వ పేజీలో చూడండి.

అక్షరాలు... పదాలు... జవాబు

	1	2		3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																

నేటి పాపలు, రేపటి పాపాలు

అప్పయ్య దొరకని
చి॥ 'పాపయ్య' (మాంబళం)

అరిరూప లావణ్య చి॥ 'లావణ్య'
(తాడేపల్లి గూడెం)

నిత్యానంద మోహనుడు
చి॥ జె. మోహన్ (బెజవాడ)

రోకకల్పాదానిః ప్రార్థిస్తున్న
చి॥ శర్వాణి (గుంటూరు)

తేనెటీగల సహాయం

పూర్వం వకప్పుడు జావా దేశాన్ని యోగ దత్తుడనే రాజు పరిపాలించేవాడు. అతనికి సుమతి అనే చక్కటి చుక్కలాంటి కూతురుండేది. ఆపిల్ల అందం దేశదేశాల్లో పేరు మోగిపోయింది. ఎంతోమంది రాజకుమారులు ఆపిల్లను పెళ్లిచేసుకోవాలని చూస్తుండేవాళ్లు. వాళ్లల్లో సింహళదేశపు రాజుకొమారుడు సింహళేశు వకడు. అతను పెద్ద సైన్యాన్ని పోగుచేసి పెద్దపెద్ద వేడలలో జావా దేశంమీదికి దండెత్తాడు.

యోగదత్తుడికి యీ సంగతి తెలిసింది. అతని మంత్రులు, సామంతులు యుద్ధం చేసి సింహళేశును జావాలో కాలుపెట్టకుండానే పారదోలడా మన్నారు. కాని, యోగదత్తుడు వెప్పకలేదు. “రాజులు

యుద్ధం చెయ్యటం ప్రజలకు మంచిది కాదు. విరాజు వేడిపోయినా నష్టపడేది ప్రజలే. కాబట్టి అతన్నే యీ ప్రజల్ని విలనిద్దాం. నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. నేను నా భార్యను పిల్లను తీసుకుని అడివిలోకిపోయి వుంటాను” అన్నాడు.

యోగదత్తుడు అడవికి వెళ్లిపోయాడు. మంత్రులు, సామంతులు, ప్రజలు అతనితో కూడా అడివికి వెళ్లారు. సింహళేశు జావాలో దిగాడు. అక్కడ అతనికి వెక్క నరమానవుడు కనిపించలేదు. అతను నిరుత్సాహపడ్డాడు. యోగదత్తు డెక్కడ వున్నది అతనికి జాడ చెప్పేవాళ్లేలేరు.

యోగదత్తుడు దట్టమైన అడవికిపోయి అక్కడ వెక గుహలో భార్యా బిడ్డల్తో వుండసాగాడు.

ఓరోజు పుడయాన అతను తపస్సు చేసుకోటానికని బయలుదేరాడు. దోవలో తామరకొలను వెకటివున్నది. అక్కడ వెక తామర పువ్వుమీద సాలీడు వలపన్న

అడవిలోకి వెళ్లిపోయిన యోగదత్తుడు

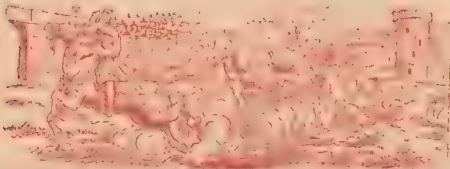
వుంది. ఆ వఱలో వెక తేనెటిగ చిక్కుకుని వున్నది. యోగదత్తుడికి బాలివేసి వెక పుల్లతో దాన్ని తప్పించాడు. ఆ తర్వాత సూమాలు బోటుకుపోయి కూర్చుని తపస్సు చేసుకోటం మొదలు పెట్టాడు. అతనికి ఆవేళ దేవి ప్రత్యక్షమై “ఓ, రాబా! తేనెటిగకు నువ్వుచేసిన పుష్కారం పూరితే పోదు. శత్రువునించి నిన్ను అవి కాపాడతాయి, చెట్ల మానులతో వెక కోట కట్టు. బావాదేశపు తేనెటిగలన్నీ వచ్చి దాంట్లో వుంటై” అని చెప్పి మాయమైంది.

యోగదత్తుడు ఆవకారంగానే కోట కట్టాడు. తేనెటిగలన్నీ వచ్చి అందులో వున్నై. అతని ప్రజలుకూడా ఆ కోటలోనే వున్నారు.

కొంత కాలానికి యోగదత్తుడు యిక్కడ వుంటున్న సంగతి సింహకేతుకు తెలిసింది. అతను రాజనుచంపి అతని కూతుర్ని యెత్తుకుపోదా మనుకుని పెద్ద సైన్యంతో వచ్చి కోట ముట్టడించాడు. కాని అతన్ని ఎవ్వరూ యెదిరించలేదు. సింహకేతు

కొయ్య కోటను ధ్వంసంచేశాడు. యింకేం తేనెటిగలు వెక్కమాటుగా జమ్మని లేచినై. సింహకేతును, అతని సైన్యాన్ని, గుట్టాల్ని చచ్చేటట్టు కుట్టినై. పాపం, సింహకేతు మొహంఅంతా వాచి కళ్లు కనపడక గుట్టంమీదనుంచి పడిపోయాడు. యోగదత్తుడు అతన్ని తన గుహలోకి తీసుకుపోయి గాయాలు మాన్పి తన కూతుర్నిచ్చి పెళ్లిచేశాడు. సింహకేతు బుద్ధి తెచ్చుకుని బావా ప్రజలను చక్కగా పరిపాలిస్తూ ఆక్కడే వుండిపోయాడు.

చంద్రమౌళి పాఠశాల

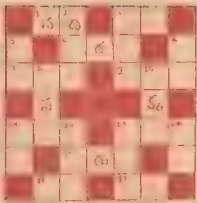
[నూతన పద్ధతి]

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ :

మీరు పెద్దవాళ్ల సహాయం లేకుండా సొంతంగా ఆలోచించి ఈ పజిలు పూర్తి చేయాలి సుమా. అలా పూర్తిచేసి 52 పేజీలో ఉన్న జవాబుతో సరిచూసుకోండి. ఒక్క తప్పుకూడా లేకపోతే మీకు పది మార్కులు. ఒక తప్పుంటే ఆరు మార్కులు. రెండు తప్పులుంటే నాలుగు మార్కులు. మూడు తప్పులుంటే రెండు మార్కులు. నాలుగుగాని అతిథక్కుమించిగాని తప్పులుంటే మాత్రం బందీనున్నా వచ్చినట్లే.

పోతే, దీన్ని పూర్తిచేసేసద్దతి మీకు తెలుసునా? 1 నెంబరు అడ్డంలో రెండు అక్షరాలు వుండాలి. ఆధారములలో “ప్రవహించునది” అని వుందా, దానికి రెండు అక్షరాల మాట ఏమైయ్యుండాలి అని ఆలోచించాలి. అప్పుడు “నది” వస్తుంది, అక్కడ ‘నది’ ఉంచండి.

అలాగే 2 నెంబరు నిలువు మూడు అక్షరాలు వుండాలి, దానిని వెతకటానికి ‘రోజు’ ఏదా అని చూడాలి. దాని మొదటి అక్షరం “ది” - యిది ఏమిటా అని ఆలోచిస్తే “దినము” గుర్తుకు వస్తుంది. అట్లాగే తలిమ్మా గట్లా పూర్తిచేసి మీమార్కులు నాకు చెప్పండి.

ఈ పజిలును పూర్తిచేసి దానిని చూడండి. దానిని పూర్తిచేసి దానిని చూడండి.

ఆ దా రము లు

అ డ్డ ము :

1. ప్రవహించునది.
2. శరీరములో ముఖ్యభాగము
5. అలంకారములు
7. నూదితో ఉండును
9. పుస్తకములో ఉండును
11. ఒక నది 13. ధైర్యములేనివాడు
15. పెండ్లికొడుకు
16. నిద్రలో వుండు
17. దేవాలయము

నిలువు :

2. రోజు
3. ద్వారమునకు ఉండును
4. ఒక రంగు
6. వాయిదానది 8. పాఠము
10. ఉత్తరమూరి 11. ముని
12. పెద్దకగ్గ
13. గొప్ప వర్షమువచ్చినప్పుడు పడును.
14. తలలేని వాకిలి

52 వ పేజీలోని చిక్కుమూలము అనగా
'చందమామ'

58 వ పేజీలోని చిక్కుమూల కథంకు అనగా

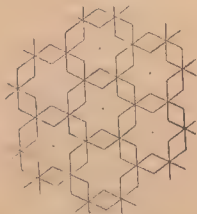
1. కలెర. 2. చుడెల.

84 వ పేజీలో చిక్కు చొమ్మంకు అనగా
చిల్లిపిల్లి కుక్కమూరిలోనే ఉంది.
ఏనిగ మంత్రగారి మొహంలో ఉంది.

ఈ చందరంమధ్యని రెండు మామిడి
కాయలు ఉన్నాయి. దేవ మహాచిక్కుగా
వుంది. ఉడత పకచి ఆ కాయలు తినాలని
చూస్తోంది. చెప్పండి, ఎలా వెళ్ళితే అడ్డు
లేకుండా ఆ కాయల దగ్గరికి పోతుందే ?

ముగ్గు

కాకినాడుని క్యామలదేవి, బెజవాడ.

అంధ్రులము

హంపీషేత్రం మనదేనోయ్
 లజంతా చిత్రాల్ మనవేనోయ్
 గుణాధ్యహాలులు మనవారోయ్
 నాగాద్వనుడును మనవారోయ్
 విద్యారణ్యులు పండితరాయలు
 నాగేశభట్టు అన్నంభట్టు
 నాదబ్రహ్మ త్యాగరాయలూ
 మొదలగు పెద్దలు మనవారోయ్
 అంధ్రులమందే మనమేనోయ్ !

కృష్ణరావు

చీలరావీళ్లు

కామి ! కలహి !
 చెల్ల ! చెల్ల !
 అంధ్రులము మనదేనోయ్
 కృష్ణరావు !
 చూచుతెచ్చిన చూసెడునూకలు
 పంహ సన్నాది ;
 మొగుడూతెచ్చిన మల్లెమొగ్గలు
 మువచానన్నాది ;
 మొగుడిచేత ముట్టికాయలు
 తింటానన్నాది.
 సంపాదన :
 వింజమూరి వేంకటరత్నమ్మ

అంధ్రులము అంధ్రులము అంధ్రులము అంధ్రులము అంధ్రులము

పొమ్మి రథలు

పొమ్మి రథం వాడి నాలుకలుండు
 కనుల వ్రేళ్లుపెట్టి కనలితెడు
 చింతమీసవా నీలమీసవా పులి
 ఇందుభావమేమి చందమామ.

2

కాళ్ళు చేయి లేదు కడుపు కొంచెముగాదు
 కంటి కూడుగుడుడు గలువకంటి
 అంధ్రులము మనదేనోయ్
 ఇందు భావమేమి చందమామ.

సంపాదన :

బక్కా నాగమునిచెట్టి, కడప.

జూలై 57 వ పేజీలో

మ	మ	ద	ము	క	స
మ	ధా	చ	చ	మ	స
మ	న	ద	ప	స	స
న	స	భ	మ	క	స
చ	ద		న	స	ల
లి	గు	బా	స	క	ల
ప	ల	చ	లి	ద	స

పిల్లలూ : చందమామకు యెన్ని
 పేర్లున్నాయో మీకు తెలుసా ? చుక్క-
 పున్నగదిలో ఇయలుచేరి, చందమామ
 పేర్లన్నీ వరసగాచదువుకుంటూవైకండి.
 దారి తప్పురాదనుమా. దారితప్పితే
 ఆ పేర్లు తెలియవు. మరి మొదలెట్టు.
 కూర్పు : కె. కకుంధల, బుందరు

రామలింగం కాళికాదేవి వరంవల్ల గొప్ప కవి అయినాడు. కాని ఏమి లాభం? ఆరోజుల్లో అంత పెద్దకవులను ఆదరించగలవారు తెనాలి చుట్టూవక్కల లేరు. ఒక్క విజయనగరం మహా రాజు కృష్ణదేవరాయలు మాత్రం తెనుగు కవులను ఆదరిస్తూ ఉండేవారు. ఆ సంగతి తెలిసి రామలింగం ఎన్నోకష్టాలు పడి విజయనగరం చేరుకున్నాడు.

ఇన్ని ప్రయాసలు పడి చేరుకున్నా రాజుగారి దర్శనం దొరకటం సులభం కాదు; రాజు ఆస్థానంలో ప్రవేశించటం మాట అటువుంచి. రామలింగం ఆ ఊళ్ళో విచారిస్తే రాయలవారి గురువు గారైన తాతాచార్యుల వారిని పట్టుకుంటే రాజాస్థానంలో సులభంగా చేరవచ్చని చెప్పారు. రామలింగం ఆనాటినించీ తాతాచార్యులవారి సేవచేయడం మొదలు పెట్టాడు. ఇలా మూడుమాసాలు శ్రమ

పడ్డాడు. ఆచార్యులవారి అనుగ్రహం కలగలేదు. “నీబోటి కుర్రాళ్ళకి రాజుగారి దర్శనమేమిటి? నీ కవిత్వం వారికి వినిపించటం మేమిటి?” అని నవ్వాడు.

అఖిరికి రామలింగానికి విసుగుపట్టి ఒకనాడు ఆస్థానం బంధ్రోతుకు లంచ మిస్తానని చెప్పి దర్బారు లో ప్రవేశించాడు. అప్పుడు దర్బారులో పెద్ద వేదాంతదర్శి జరుగుతున్నది. ఒక పండితుడు ఈ ప్రపంచమంతా మిథ్య అనీ, మనంచూచేది అంతా కల్పితమనీ చెప్పుతున్నాడు. సభలోవారంతా ఆశ్చర్యంతో నోరుతెరుచుకు వింటున్నారు. ఆయన ఉపన్యాసం చాలించి కూర్చోగానే రామలింగం లేచి - “స్వామీ! మనమిప్పుడు చేస్తున్నవన్నీ చేస్తున్నామని అనుకోవటమేకదా?” అని అడిగాడు. ఆయన - “అవును, అంతే” అన్నాడు.

“అయితే స్వామీ! మహారాజుగా రిప్పుడు మనకు భోజనాలు పెట్టిస్తారు కదా. మీరు తినకుండా మానుకోండి. ఈ ప్రపంచం మిథ్య కాదనుకునే మాటోటివాళ్లం కొంతమందిమి భోం చేస్తాము.” అన్నాడు రామలింగం.

సభలోవాళ్లంతా గొల్లున నవ్వారు. పాపం ఆ వేదాంతి చిన్నబోయాడు. రాయలువారు రామలింగం సమయ స్ఫూర్తికి మెచ్చుకుని ఆస్థానంలో చోటివ్వారు.

రామలింగం కోరిక నెరవేరింది. ఇక తాతాచార్యులవారి పని ఎట్లాపట్టాలా అని ఆలోచించ మొదలుపెట్టాడు.

తాతాచార్యుల వారికి తెల్ల వారు యూమునేలేచి తుంగభద్ర నదికిపోయి స్నానంచేయటం అలవాటు. ఈసంగతి రామలింగం తెలుసుకుని ఒకరోజున తాతాచార్యులవారు స్నానంచేస్తుండగా గుడ్డలుతీసి దాచాడు. ఆచార్యులవారు స్నానంచేసి బయటికివచ్చి చూసుకుంటే గుడ్డలులేవు. రామలింగం అప్పుడే ఏమీ తెలియనివాడిలాగా ఒకవేపునించి వచ్చి ఆచార్యులవారిని పలకరించాడు. రామలింగాన్ని చూసేవరకు ఆచార్యుల వారి పైప్రాణాలు పైనేపోయినవి. ఇది రామలింగం పనేనని గ్రహించి బ్రిటి మాలిటం మొదలుపెట్టాడు. రామలింగం చాలాసేపు బ్రిటిమాలించుకుని ఆఖరికి ఒకషర్టుమీద గుడ్డలుఇవ్వటానికి ఒప్పు కున్నాడు. అదేమిటంటే-తాతాచార్యుల వారు రామలింగాన్ని ఊళ్లో దా కా మొయ్యాలి!

ఏంచేస్తాడూ పాపం ఆచార్యుల వారు, విధిలేక ఒప్పుకున్నాడు. అప్పటికి తూర్పు బాగా తెల్లవారింది. రామలిం గాన్ని భుజాలమీద ఎక్కించుకుని ఊళ్లోకివచ్చిపడదామని పరుగుతీయటం మొదలుపెట్టాడు.

చందమామ నిలిచింది

అప్పటికి ఊళ్లోవాళ్లంతా లేచారు. తాతాచార్యులవారు రామలింగాన్ని భుజాలమీద ఎక్కించుకుని పరుగెత్తుకు రావడం అంతా ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్నారు. రాణలవారుకూడా లేచి మేడపైకివచ్చి చూశారు. వారికి గుంపులుగా చేరినజనమూ, తాతాచార్యులవారు రామలింగాన్ని మోయటమూ కనిపించింది. వారికి చాలాకోపంవచ్చింది! బండ్రోతులనువిడిచి - "మీరుపోయి ఆ పైసెక్కి కూచున్నవాణ్ణి దించి తన్నుకుంటూ తీసుకు"రమ్మని ఆజ్ఞాపించారు.

రాయలవారు బండ్రోతులు ఇకవచ్చి తన్ను పట్టుకుంటారని అనుకున్నాడు రామలింగం. అతనికి వెంటనే ఒకఉపాయంతట్టింది. తాతాచార్యులవారిమీదినించి దిగి - "స్వామీ ! మీచేత నేను తెలియక మోయించుకోవటంవల్ల నాకెంతోపాపం చుట్టుకుంది. మళ్ళీ మిమ్మల్ని నేను మోస్తేతప్ప ఆపాపంపోదు. దయఉంచి నామీద ఎక్కికూచోండి. మోస్తాను." అని బ్రతిమాలాడు.

పాపం ఆచార్యులవారు ఇది నమ్మి రామలింగంమీద ఎక్కి కూచున్నారు. కాస్తదూరం పోయారో లేదో రాజుగారి

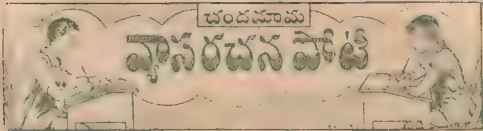
బండ్రోతులువచ్చి తాతాచార్యులవారిని రామలింగం మీదినించి లాగి బాదుకుంటూ, బాదుకుంటూ రాయలవారి దగ్గరికి తీసుకెళ్లారు. నేను రాజుగారి గురువుగార్ని అనియంత మొత్తుకున్నావాళ్లు వివలేదు.

రాయలవారికి గురువుగారి అగచాట్లు చూసేవరకు మరీ కోపంవచ్చింది. రామలింగాన్ని పట్టుకుపోయి, గోతిలో పాతిపెట్టి ఏనిగలచేత తొక్కించమని ఆజ్ఞాపించారు. ఈవిధంగా తాతాచార్యులవారి కడుపుమంట చల్లారింది.

రామలింగంచావకుండాతప్పించుకోగలడా ? వచ్చేసారి చదవండి !

చందమామ నిలిగింది

వాసరదన పోటీ

మూ పార్శ్వకమ్మ అత్తయ్యగారి కారదపుండే తరే కూచి. పిల్లలం యెంత నవ్వుకుంటున్నా అది నవ్వుదు. రెండు దొక్కల్లో చక్కలిగిరి పెట్టికూడా చూశాం. ఉహం, కాచి, అది పైకి యెంత మంచిదానిలా కనిపిస్తుంతో లోపల అంత దొంగముచ్చు.

అది చేసిన చిలిపిపనులు చెప్పాలంటే కానా వున్నై. నేను వక్కటిమాత్రం చెపుతున్నాను.

వొకసారి యేమైందీ - వొక వంధక్కు కారదానాళ్ళ యింటికి వాళ్ళ బావ వచ్చాడు. కారద, బావ చెప్పిన పనులన్నీ యిప్పీ చేస్తూ ఆయన్ని కనిపెట్టుకునే తిరిగింది. బావగారు టోం చెప్తుంటే ఆయనకిమంచిసీక్రూ అవీ అందిందింది టోంజనంచేసేలేచి చెయ్యి కడుక్కోటానికి పో కూంటే 'బావగారూ, నేను చెంబు తెస్తానుం డంత్రి. మీకెందుకు శ్రమ' అని చేతిలో చెంబు బలవంతాన తీసు కుచి 'ఇక్కడకాదు, ఇంకొంచం అవతల' అంటూ పెరటి చివ రికి తీసుకెళ్ళింది. అక్కడ 'చెయ్యిబావం'డని కాసిని సీక్రూ పోసింది. ఆయన అసీక్రూ నోట్లో పోసుకుని మూతి తుడుచు కున్నాడు. మూతి ఎంగిలిరి అలాగే వుంది. మళ్ళీ ఆయన చెయ్యిబాపాడు. కారద యేమి చెసిందీ. సీక్రూ పొయ్యిటోయి న్నట్లు చెంబుయెత్తి కిందకు

వదలిపెట్టింది. అంతలోనే చెంబు కిందపడి సీక్రూ పోయినై.

'పాడు చెంబు, నేతి జీడ్డున్నట్టుంది జారి కిందబడింది. మీరు కొంచెం అగండి బావగారూ, నేను యింట్లోకిపోయి పరుగెత్తుకుంటూ సీక్రూ తెస్తాను' అని తుద్రువ యింట్లోకి పోయి కూర్చుంది. పాపం, కారద బావగారు చాలాపేపు విలుపుగల్గ జీతం పుచ్చుకొన్నాడు. 'ఏది కారద అంటే ఏది కారద' అనుకొన్నాడు, అటూ చూచాడు ఇటుచూచాడు. కారదవస్తేగా, చివరికి వాకిట్లోకొచ్చి కారదని పిల్చాడు. ఉలకలేదు వలకలేదు.

కారద ఇంట్లో మంచం మీద పడు కుని కడుపు నొప్పని మూలతోంది. కారద

అక్కయ్యవచ్చి ఆయనకి సీ క్లిచ్చింది. తర్వాత 'ఏమే, సీక్రూ ఎందుకు తీసుకెళ్ళి ఇవ్వలేదు?' అని అడిగితే, 'నేను ఎత్తు తెల్లమనే అనుకున్నాను అత్తా. కాని నాకు కడుపు నొప్పి వచ్చి కదంలేక పోయాను' అన్నది. ఏమిచేస్తాడు దాన్ని బావ ఎంత జాగ్రత్తగా వున్నా రెండురోజుల కొక సారైనా దానిచేతిలో మోస పోతునే ఉంటాడు.

మన చందమామపట్టి
సరిగా వక నెలైనా కాక
ముందే మాజింట్లో టలే
గమ్మత్తు జరిగింది. మా
యెంట్లోవాండ్ల అబ్బాయి

కొంటెరాముడు

చిమకుర్తి సత్యం, మద్రాసు.

రాముడు వయసులో చిన్నవాడైనా కొంటెతనం
లోమాత్రం పెద్ద, అందుకే వాడిని అందరు కొంటె
రాముడు అంటారు. వాండ్ల అవ్వ 70 ఏండ్ల మున
లామె. మనవాడికి ఆమె పొడఅంటే గిట్టనే
గిట్టదు. పుక్కునుండి వేడి వేడివి వీపున చూడు
తున్నా ఆమెను అటలు వట్టిచదం చూసడు.

‘చందమామ’ మనవాడిచేతిలో వద్దంతోచే
చాంట్లోవుండే వద్యం పాటలన్నీ చదవడం
ప్రారంభించాడు. అందులోని “వాకటి వాకటి
రెండు, అవ్వబోడి గుండు” అనే పాటని చూడం
తోచే వక్కగంటేనే వాళ్ళ అవ్వదగ్గరకేరి “వాకటి
వాకటి రెండు, అవ్వబోడి గుం” చంటూ గంతు
లేయడం ప్రారంభించాడు. అవ్వకు కోపమాగింది
గాదు. వాండ్ల నాన్నతో చెబుతానని బెదిరించింది.
పట్టుకొని కొట్టాలని ప్రయత్నించింది. కాని వాడు
చేతికి చిక్కలేదు. గంతులు, కేకలు పెద్దవి
జేళాడు. అవ్వ ఎక్లగా నైనా వీడినని పట్టాలను
కుంది.

అవ్వ ఆలోచించి అలోచించి రాముడి పొగ
రజదానికి చిన్నచారి బట్టింది. రాముడికి వక
పంతులమ్మ ప్రయచేటు చెబుతుంది. ఆమె ప్రతి
రోజూ పాయంత్రం వక్కగా అలంకరించుకొని

తెల్లటి చీర గట్టుకొని,
చిన్న గొడుగు వట్టుకొని,
చెప్పులేసుకొని యింటికి
వచ్చి పాతంచెప్పి వెళ్ళేది.
ఆమెను చూస్తే రాముడికి

యమదూతను చూచినట్లే.

వోకరోజున ఆమె రావడంతోచే పుస్తకాలు
తెచ్చుకోవడానికి పిల్లవలె మిద్దెపైకి వెళ్ళాడు
మన రాముడు. సమయం దొరికిందనుకొంటూ
అవ్వ నెమ్మదిగా పంతులమ్మదగ్గరకేరి “ఏమంది,
మావాడికి మీరంటే గూడ భయంలేదు. యింటిలో
చదవనే చదవడు. ఎప్పుడూ అల్లరిజేస్తుంటాడు.
అడిగాకుండా ఎవరో చెప్పారని ఎప్పుడూ వీధిలో
కూర్చుని, చిన్నపెద్ద అనిగూడ చూడకుండా
“రెండు రెండు నాల్గు, పంతులమ్మ పీల్చు” అని
పాడుతుంటాడు. వాడి పాటనుచూచి అందరూ
నవ్వుతుంటారుగానా” అని చల్లగా అంటిం
చింది. పంతులమ్మకు యెక్కడలేని కోప
మొచ్చింది. మన రాముడు పుస్తకాలు తీసుకొని
వచ్చి సరిగా కూచోకముందే బెత్తంతో ఉకతకం
మొదలుపెట్టింది. రాముడు ‘అమ్మా! వాటో!’
అంటూ గంతులులేయడం మొదలుపెట్టాడు.
అవ్వ చాటుననుండి తనలో తాను నవ్వుకుంటూ
‘టలే చందమామ’ అంటూ విలుడుకొన్నది.
పంతులమ్మ బెత్తం చిరిగేదాకా కనీశీర్చుకుంది.
అంతటితో మన రాముడి తుత్తరకూడా అటి
గింది. అవ్వ పంతమూ చెల్లింది.

చూడండి చందమామ యెంతవనిచేసిందో!

దొంగముచ్చ (పోటివ్యాసం) మొదటి బహుమానం వి. రాజ్యలక్ష్మి, సీకిందరా
బాదుకు ఇచ్చాము. రెండోబహుమానం చిమకుర్తి సత్యం, మద్రాసుకు ఇచ్చాం.
ఈనెం పోటివ్యాసం ‘శల్లవాన కథ.’ అంతుపుం కరైనా. చునుపుం కరైనా, దెయ్యాం
కరైనా సరే ఒకటి మీరు పోటీకి మంచకుండా కల్పించి రాసినంపాలి. వాగున్నవాటికి 1-వ,
బహుమానం 10-0-0, 2-వ బహుమానం 5-0-0 ఇస్తాము. రాసి పంపుతారు కదూ?

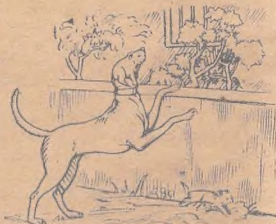

బొమ్మల్లో బొమ్మలు

ఇందులో మహానుభావుడు మంత్రి సత్తముడు. ఈయనగారు దర్బారుకు చెళ్ళుదామని వీనిగకోసం చూస్తున్నారు. అది కనపడలేదు. పోనీ ఆ వీనిగ కంటో నలునన్నాకాదు కనపడకుండా ఉంటానికి. పాపం, మీకు వీనిగ కనబడితే మంత్రిగావితో చెప్పండి. మీకు తెలియకపోతే 67 వ పేజీ చూడండి.

ఇందులో కుక్క ఈన్నది చూశాడా? పిల్లిపిల్లి వెంట పడింది. ఆ పిల్లిపిల్లి కుక్కను తిప్పితిప్పి చటుక్కున చొక చొట దాక్కుంది. ఆ పిల్లి పిల్లి ఎక్కడఉంటే కను కుక్కుని కుక్కకు చెప్పగలరా?

కనుక్కోలేకపోతే
67 వ పేజీలో అవాలు చూడండి.

19
67

Chandamama

Photo -- N. Ramakrishna

ఈ వ్యవస్థ గాన

వాహిని వారి
యోగి
వేమన

జ్యోతిని ఎరుగుదురుకదా? వేమన అల్లారు ముద్దుల జ్యోతిని ?
ఎరగకపోతే వేమనచిత్రం మీ ఊరు వచ్చినప్పుడు తప్పక చూడండి.

Directed by
K.V. REDDY B.Sc. (Hons.)